

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Молодий Комуніст

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ (МДС)

Виходить з 5 грудня
1939 року

36 (4115).

СУБОТА

25

СЕРПНЯ
1990 р.

Ціна 8 коп.

Фото Олега ГРИБА.

ЯМА

Трагічна звістка вже наступного дня облетіла весь обласний центр. Ввечері 21 серпня в районі вулиці Попова біля дитсадку «Родничок» загинула дитина. Загинула через злочинну безвідповідальність дорослих. Хлопчик дошкільного віку втопився в ямі, яку більш

як місяць тому вирили і не засипали працівники міськводоканалу. Подібне могло статися будь-коли, адже такі ями у нашому місті є мало не біля кожного будинку. Жорстока іронія долі в тому, що антилюдська адміністративно-командна система обласного центру

скотилася в прірву і потягла за собою юне людське життя.

Ось свідчення очевидця події — працівниці дитсадка № 64, Т. М. Танасової:

— Почула про трагедію від одного з батьків наших вихованців. Другий батько тим часом витяг

хлопчика з ями і почав відкачувати. Коли ми підбігли, то перша думка була, що це дитина з нашого дитсадка. Лікар швидкої допомоги вже оглядав хлопчика. Потім під'їхали ще дві карети швидкої допомоги. Та що тільки не робили медики, врятувати дитину не

вдалося. А можна було, аби перший чоловік, якому діти кричали на допомогу, не махнув рукою і пішов собі геть. І це в той час, коли хлопчик тонує!

На місці події зібралися люди. Під'їхало чергова (Закінчення на 2-й стор.)

(Початок на 1-й стор.)

міліцейська машина і вони почали вимагати викликати по рації винуватця трагедії, представників влади, депутатів. Багатьом з присутніх було відомо, що біда на цьому місці могла статися двома днями раніше, коли хлопчик із сусіднього будинку впав у цю ж саму зловещу глибоку яму з водою. На щастя його встигли врятувати. А коли наступного дня мама потерпілого зателефонувала в міськводоканал, то їй відрубали:

— А яке ваше діло, що там розрита яма. Дивіться за своїми дітьми!

А як дивитися, коли я, скажімо, з 7 до 19 години доглядаю 30 людських дітей, а двоє своїх тим часом сидять зачинені в квартирі. До речі, я вийшла з відпустки 23 липня, то ця яма вже була розрита. Кажуть, там була огорожа. Чи не ота, що найшли на нашому паркані — шмат мотузки та дві червоні ганчірки на ній?

Люди були збуджені,

розлючені. Найбільше мене вразило те, що коли вони й далі продовжували вимагати представників влади, у міліцейській машині раптом «зламалася» рація. Вона відразу запрацювала, коли машину мало не перекинуло. Найбільші пристрасті розгорілися, коли, нарешті, приїхали офіційні особи. До речі, одні заступ-

ники. А когось із начальників водоканалу не могли знайти до пізньої ночі. Потім почався справжній мітинг, який тривав до другої години ночі.

Детальнішу розповідь про кировоградську трагедію читайте в одному з наступних номерів газети.

Наш кор.

м. Кировоград.

Цю симпатичну дівчину звати Світлану. Прізвище вона теж має гарне, українське. Вслухайтесь тільки — Світ-ла-на О-бра-зо-ва. Світлана — наступна майор ім'я господині. Сьогодні в когось тих знань, більшість професія у технікумі, заволоділа цим літа складала іспити до Уманського сільськогосподарського інституту не витримала конкурсу. Та оптимізму, як бачите, не втрачає, такий буде вчитися у вузі на підготовчому відділенні.

Фото С. Андрусенка.

С. Іскрівка, Петрівського району.

ПУСТИВ ПІВНЯ

Прийшов Юхим із ярмарку і чеше долоні, Купив півня бійцівського на аукціоні, «Тепер — мовив до своєї сусіди Оксани — Зараз будуть твої биті півні галагани». Тільки пустив білястого на своє подвір'я, А він утік, лише поруч закружляло пір'я. «Чи у тебе, — кричить жінка, — розум немовляти, Щоб сто сорок карбованців вишпурнути із хати?» «Подумаєш, — Юхим каже. — Гроші! Аж сто сорок! Ось агроном пустив півня з минулий візторок Палив стерню біля села «Степові Криниці» І згоріло сто гектарів жита і пшениці. Що й говорить, іди сюди. Бачиш, біля лісу — Знову стелить якийсь дурень димову завісу».

А. ВИСОЦЬКИЙ.

Р. С. На знімку, про який можливо хтось подумає як про некий, горить стерня. Чорно горить. От лише — чи на користь це роблять у Голованівському районі?

ДИКИЙ ПЛЯЖ У АКРОПОЛІ

РЕПЛІКА

Маю саїдків, котрі підтвердять, що задово до виходу на екран «Комедії про Лісі-страту» я так лякала майбутніх глядачів: «У цьому радянсько-грецько-англійському еротичному фільмі хіба що пара пейзажів іноземні, а вся еротика наша». Тобто тупенькою сокиркою тесана.

Ну і накаркала. Неінтелігентні думки про гнилі помідори (які не для салату — для видовищ) переслідували мене протягом двох годин у кінотеатрі не тому, що фільм нудний до позихання (а позихання — до болю у вухах), а через гарнір, під яким цю немачну страву піднесли.

За додатковий до 70 копійок карбованець представник центру дозволив «Черво-ний клин» О. Іванович представив режисера комедії В. Рубінчика. Постановник чудового фільму «Дике полювання короля Стаха» — царице небесна, яку ахінею він ніс! «Ті пішли, я прийшов, вони сказали, а я їм відпові-даю» — і так півгодини, аж поки зал дізнався, що нівші актриси з Афін гостювали в американських моряків. І ще приманка: «Ми хотіли, щоб у нас знялася Наталя Негода («Маленька Віра» — авт.), але...». Пізтори хвилини про сам фільм: «Прошу глядачів регу-лярно закривати очі дітям у залі — по черзі то хлопчикам, то дівчаткам» — і разів десять слова, однокореневі з ероти-кою.

Даремні заваби, даремні перестороги! Ні еротика, ні кумедність, ні художність, ні хоча б костюмність і близько бі-ля стрічки не лежали. Аби по-

бачити гурти роздягнених жінок і чоловіків, не треба йти в кіно — досить відвідати сауну чи дикий пляж. Акторам, навіть таким таланови-тим, як О. Коренева і О. Каля-гін, зовсім нічого грати. М'язи в Костянтина Райкіна, заичай-но, непогані, але чи не ліпше демонструвати їх у плаваль-ному басейні, бо в кіно глядач чекає від цього актора вияву зовсім інших здатностей?

Ні, я не проти не те що ероти-чних фільмів, а й навіть кру-того порно. Але тільки коли їх споживаєш за принципом: як еказано на фантику, що це «Ведмедик клишоногий», то хай усередині і буде шоко-ладна цукерка, а не... У «Лісі-страті» ж фантиком еротики і класичного драматурга Аристо-фана, мені здається, покрито здійснене бажання авторів фільму прокататися на шару до Греції. Режисер перед сен-ансом ще похвалився, що вони мали вдома декорації — від справжньої античності не від-різниш. Могили, значить, обі-йлися і фальшивим Акрополем, але ж тоді дебелі непрофе-сійнальні актриси не побачи-ли б у натурі сонячного порту Пірея, кораблів НАТО на рей-ді, безмежно-голубого Егей-ського моря... Не побачили б, запевняю, бо й за турпутівка-ми до Еллади у нас не той контингент їздить.

А так їм — балканські апель-сини, «Червоному клину» — зайва торбинка неконвертова-ної валюти, а нам — некуль-турні галюцинації про почавле-ні помідори. Ті, що не для са-лату — для видовищ...

Н. ДАНИЛЕНКО.

ДУМКА З ПРИВОДУ

«І ПОШАНУЄШ ТЮЮ МОВУ»

Мовна ситуація в на-шій області аж ніяк не належить до благопо-лучно-райдужних. В ба-гатьох містах, у тому числі й нашої області, чимало людей говорять нині «дерев'яним сур-жиком», у спеціальних навчальних закладах теж досить часто україн-ської мови не чути, бо навчання ведеться ро-сійською. У вузах, в се-редовищі студентів — те саме. Чи не дивина!

Не усміхайся, читачу, можливо автор цих ряд-ків ще не досить добре володіє українською, бо є людиною іншої на-ціональності... Моя рідна мова — циганська, яка є близькою до мови хін-ді (Індія). Але вважаю за-щастя, що можу знати, крім рідної, ще й украї-нську. Я виріс на Украї-ні, на Чернащині, на-вчався в українській

школі; любов до україн-ської мови привила мені моя перша вчителька-українка Віра Іванівна Чепурна, яка й нині жи-ве в Чигиринському ра-йоні на Чернащині.

У нашій сім'ї діти трьох років прекрасно розуміють і рідну, й ук-раїнську, і російську мо-ви. Ось чому доводит-ся дивуватися, що ук-раїнці нехтують своєю рідною мовою. Чому ж їх дивує моя українська вимова при спілкуванні з ними? Наприклад, ось у нашому Рівному до-велось почути: «Глянь, та він ще й по україн-ській балакає...». А чо-му б і ні!

Недавно довелося бу-ти у Кировограді, на автостанції № 2. Зайшов було до каси — запи-тати, чому не обслуго-

вують як слід пасажирів. І тут одна знерва-вана й сердита молода працівниця на моє звер-тання відповіла так: «Ты посмотри, он еще наблю-тыкался по-украински...». Уже зі сказаного доб-ре видно, яка поперед важка й величезна робо-та по інтернаціонально-му й патріотичному ви-хованню (точніше — пе-рехованню) деяких кі-ровоградців, скажімо... Навіть досконало вивчи-ши і знаючи мову між-національного спілкуван-ня — російську, не слід соромитися своєї рідної.

Тож, давайте всі ра-зом будемо повертати нашій Україні її вікову культуру, чудові народ-ні традиції, її співучу народну мову.

Л. ЦИГАНКОВ.

с. Рівне Новоукраїнського району.

■ Якщо ластівки літа-ють над самою землею, то незабаром піде дощ.

■ П'явки швидко ру-хаються у воді — буде сильний вітер.

■ Мальви поникли до-лу, згорнули квітки — чекай дощу, хоч небо й чисте.

■ Поряд з білим гри-бом часто росте біла поганка.

■ Липень з'явив один листок, настав серпень — не стане ще двох.

■ Якщо достigliй овес удруге зазеленіє — не чекай погожої осені.

■ Гарна погода утри-

Серпень

мається, якщо випадає ранкова роса.

■ Перед дощем у зі-раного хвоща на стеб-лині з'являються крап-лини соку.

■ Забарелення жаб перед настанням гарної погоди світлішає.

■ Якщо бджоли літа-ють часто — на гарну погоду, а якщо з ранку в'ються біля лотка — чекай дощу.

■ З усіх перелітних птахів стрижі першими вирушають на південь.

Р. ДАЙДАКУЛОВ, дійсний член Геогра-фічного товариства СРСР, лектор облас-ної організації това-риства охорони при-роди.

НА КУРСИ ВОДІЇВ

№№ 102, 104, 114 до зупинки «Вул. Колгоспна».

Телефони для довідок: 7-24-40, 7-41-46.

В районах області:

Бобринці — вул. Луначарсько-го, 78;

Долинський — АТП 13541;

Новомиргороді — вул. 40 років Перемоги, 24;

Новоукраїні — вул. Вокзаль-на, 1;

Світловодську — вул. Комсо-мольська, 1;

Ульяновці — вул. Промисло-ва, 18.

Облавтоучкомбінат проводить набір на курси по підготовці водіїв категорії «ВС». Форми навчан-ня — денна (строк навчання — 5 місяців) і вечірня (строк на-вчання — 6 місяців); по підготовці водіїв категорії «В». Форма на-вчання — вечірня (легковий авто-мобіль, строк навчання — 1,5—2 місяці); на курси по підготовці во-діїв на категорію «Д», форми на-вчання — денна і вечірня і на ка-тегорію «Е», форма навчання — вечірня.

А також облавтоучкомбінат на-бирає групи по підготовці водіїв газобалонних автомобілів і авто-мобілів КамАЗ.

За довідками звертатися в Ки-ровограді: Новомиколаївка, пров. 1 січня, 6. Іхати автобусами

РЯТУЙМО НАШІ ВІТАМІНИ!

ФАКТ І КОМЕНТАР

На початку нинішнього року в області з'явилася нова організація — кооперативно-державна спілка «Плодоовочпром». Вона має об'єднати зусилля господарств Кіровоградщини, які спеціалізуються на вирощуванні овочів, фруктів та картоплі. Крім колгоспів і радгоспів у спілку входять Кіровоградський та Олександрійський оптово-роздрібні комбінати з мережею магазинів. Головне завдання спілки — постійно організовувати торгівлю свіжими овочами, переробляти та закладати їх на зимове зберігання.

Прокоментувати цей факт кореспондент «МК» В. Тарасенко попросив голову «Плодоовочпрому» Б. П. Сидоренка, адже донедавна і овочів, і фруктів у нас пропадало більше, ніж збирали.

— Розрахунки показують, що вже в цьому році ми перевиконаємо план заготівлі картоплі. Закладемо її більше 37 тисяч тонн. Зберігати є де. Повністю підготовлені овочесховища в Олександрії та обласному центрі. Урожай картоплі, як для нашого регіону, досить вагомий — очікується в межах 80 центнерів з гектара. В цьому році у приміських господарствах посадили більше ранніх сортів і жителі Кіровограда та Олександрії це, напевно, відчули. З 20 червня колгосп імені Ульянова щодня продавав кіровоградцям близько 10 тонн картоплі. Згодом по 5–8 тонн в день став поставати і колгосп імені Леніна Кіровоградського району.

Вже закладено насіннєві ділянки, щоб і наступного року жителі міст мали ранню картоплю. Ми взяли такий курс: приміські господарства займаються вирощуванням ранньої картоплі, а пізні сорти заготовляємо у віддалених західних районах області. Дбаємо не тільки про кіровоградців. Це робиться і в таких промислових зонах, як Світловодськ, Олександрія, Знам'янка. В перспективі — Долинська. Уже в наступному році створимо там торгово-роздрібний комбінат з мережею магазинів.

Із заготівлею та реалізацією овочів ситуація дещо краща, ніж у минулому році. План закупівлі овочів у нас 106 тисяч тонн. Валове виробництво буде забезпечене на 119 тисяч тонн. План валової реалізації ранніх овочів ми виконали. Менше продали тепличних огірків. Виростили їх достатньо, але в зв'язку з цінами (це питання у нас не відпрацьоване) частину врожаю довелося вивезти за межі Кіровограда. З огірками нині проблема і у відкритому ґрунті. Реалізувати згідно плану 17600 тонн огірків нам не вдається. Частина врожаю загинула через кліматичні умови та хвороби рослин. Вделося закласти (в діжки і банки) мінімальну кількість огірків і забезпечити на зиму дитсадки та лікарні. Словом, замість 440 маємо їх 400 тонн.

Є проблеми і з помідорами. Зараз серпень, та дозрівали томати слабо, їм треба було більше тепла. Тому й ціни на базарі досі не падають. Вони можуть і залишитися високими, якщо не організуємо як слід збирання вже вирощеного. На жаль, у нас порушилися традиційні зв'язи між промисловими підприємствами і колгоспами. Перші не йдуть на укладання договорів, тому, що перейшли на господарчу угоду, а другі не можуть платити робітникам по 20–25 карбованців за день роботи на овочевому полі, як того вимагають підприємства. Це почалося з весни і в результаті затягнули з пропонуванням овочів. Наприклад, у колгоспі імені Ульянова Кіровоградського району в червні довелося перекувувати чималі площі огірків та помідорів. В колгоспі «Україна» — моркву, бо заросла бур'янами.

Тепер колгоспи цілком справедливо ставлять питання: якщо не треба, то й не будемо сіяти. Тож зараз велике прохання до колективів і організацій області надати посильну допомогу в збиранні овочів. З 15 серпня почалося масове збирання помідорів. Їх є куди діти, переробити. За план закладання на зиму ми спокійні. Основне без втрат зібрати. У нас є 8 колгоспних консервних заводів, а всього в області 21. Можливість мати майже все своє у нас є. Зараз вводиться в дію у Меліт Висці новий міжгосподарський консервний завод потужністю 3,5 мільйона умовних банок продукції. Наприкінці вересня почне роботу консервний завод у колгоспі імені Суворова Бобринецького району. Там можна буде консервувати томати, фрукти, соки, варення, компоти. Хочемо не тільки собі заготовити, а й на продаж за межі області. Нам треба 52–55 тисяч умовних банок консервованої продукції, адже щороку завозимо соки, варення, компоти з інших областей.

В цьому році введено в дію 3 нових сучасних фруктових сховища на 3 тисячі тонн — рівно стільки треба фруктів для Кіровограда. Але знову ж йдеться про те, що нема кому збирати вирощене. Ще раз просимо учнів і студентів, робітників і службовців допомогти в збиранні врожаю. Багато залежить від райвиконкомів, від того, як скоординують роботу.

На заготівлі овочів механізації у нас ніякої. Нема комбайнів для збирання моркви, томатів... Все доводиться робити вручну. Та вже зараз хочеться подякувати за роботу школярам таборів праці і відпочинку, які збирали фрукти і овочі в колгоспах «Україна», імені Шевченка та імені Ульянова. А у вересні — ще наліт на студентів.

немає діла. Чому ж не організувати людей допомогти селу? А скільки було б користі і бажаних. Та все це тільки розмови.

З повагою
Світлана ШЕВЦОВА.

М. Кіровоград.
ВІД РЕДАКЦІЇ: Діловий і цікавий лист надіслала нам кіровоградка Світлана Шевцова. Тому й надрукували його повністю, тільки перенесли з російської. В цілому згодні і підтримуємо. Щодо депутатів, то вибрали

таних, яких сьогодні заслуговуємо. І, гадаємо, нарікати тут нічого, бо вибрали самі. Інша справа, як вони працюють. І головне — чи мають владу, яку ми їм довірили? На це запитання авторка відповіла сама. Пише, аби депутати йшли в райком чи міськом КПРС. Має рацію, бо звикли, що саме КПРС, як і раніше, тримає реальну владу у нашому місті, а Ради її не мають. Мабуть, давайте разом щось робити, аби вона в міськраді була. Почати можна і з ділової пропозиції Світлани Шевцової.

Оце нам, а це—Москві

На овочеву перевалку в селі Павлиш приїхали в розпал сезону. Привітний господині, Галині Омелянівні Линник, переконувати нас у цьому не було потреби. Час від часу прибували вантажівки з помідорами, кукурудзою, кабачками... Словом, працівникам цього підрозділу заготконтори районного споживчого товариства було не до розмов. Побесідувати вдалося лиш в обідню перерву.

— Цей рік для нас буде важкий, — каже Галина Омелянівна, — план виконаємо тільки по валу.

З тактичних міркувань приймають «непланову» кукурудзу та кабаки столові. Треба заготовити півтори тисячі тонн свіжих овочів і фруктів, закласти на зимове зберігання 220 тонн огірків, 90 тонн помідорів, по 5 тонн квашених яблук та квасунів, 2 тонни капусти, і по 1 тонні перцю та кабачків. Отакі плани. Крім того, овочева перевалка відвантажує вітамінну продукцію в союзний фонд з розрахунку: 70 процентів — собі, а 30 — Москві. Онуфріївські овочі справді везуть в Москву і Ленінград. До речі, на перевалці трудяться за новим принципом — спочатку задовольняються потреби області, а вже потім працюють на центр. Зовсім недавно все було навпаки. Проте, це не означає, що в союзний фонд постачається якась мізерна частка овочів. Вже відвантажили туди 65 тонн ранньої капусти, а зараз завершують відправку помідорів молочної стиглості.

Робота на овочевій перевалці йде майже без збоїв. Секре-

ту тут ніякого немає. Колектив невеликий, дружний — всього близько 20 чоловік. Та головне — всі разом добре підготувалися до сезону заготівлі. П'ять тисяч діжок давно готові під огірки та інші соління. Шнода, але діжок цього року більше, ніж огірків — засолили їх поні що 12 тонн. Проблем з тарою немає. Тільки не думайте, що на перевалку хтось привозить готові ящики. З села Цибулевого Знам'янського району сюди надходять дощечки і... робітники самі роблять тару. Зараз збирають, сортують і відвантажують овочі з допомогою старшохлісників Павлишської середньої школи імені В. О. Сухомлинського. На заливці діжок старанно трудяться Віра Стадник та Віра Омеляченко. За дотриманням рецептури соління слідкує майстер Ніна Бабініна. Не забули і про народний рецепт — починати соління огірків не раніше, ніж на 5–6 день після появи місяця-молодика. Встигають усі, незважаючи на те, що роботи механізовано наполовину.

Не можна сказати, що на овочевій перевалці все лишається, як було раніше. Цього року зміни впадають в очі відразу. Значно поліпшилася матеріальна база, побудували нові транспортні ваги, естакаду, і, що найбільш важливо, великий сучасний холодильник-овочесховище. Поки що — єдиний в районі. Та не тільки цьому раді трудівники. Не без допомоги і сприяння голови Онуфріївського районного споживчого товариства В. В. Цілуйка до вагів добували добротний «кабінет» для вагара М. М. Кривошилик, а до овочесховища — нове адміністративне приміщення, ідально, сауну і душ. Це для себе, своїми руками.

Наш кор.
Онуфріївський район.
Фото В. ГРИБА.

«Собі вони дістануть...»

Шановна редакціє!

Звертаюсь до Вас, бо вважаю, що на краще в нашому житті нічого не змінилось і не зміниться. Вибрали ми депутатів, поклали на них надії, вибрали — і все по-старому. Наближається осінь, овочі на полях нікому збирати. А що ж наші депутати? Прилавки в магазинах порожні, вже середина серпня, а ціни на базарі кусаються. І ні одному депутату в голову не йде піти в райком, міськом з пропозицією у вихідні організувати поїздки жителів міста на овочеві поля. В кінці дня люди могли б купити 10–15 кілограмів помідорів чи огірків.

Я голова ЖБК-34. Як вийду ввечері у двір, то люди про це тільки й говорять. Скажете, ми не привчені до землі. А хто намагається або дає можливість нам її бачити? Влаштували б по мікрорайонах «п'ятнички», щоб люди збиралися вранці поїхати в поле і собі купити, і в магазин привезти. Діти 14–16 років у нас бродять по вулицях, а сільські з 7–8 років знають, що таке праця. А потім нажемо що наші діти не такі.

Багато можна писати, та не впевнена в тому, що це зрозуміє наша влада. Собі вони дістануть і поки на їх місце не прийдуть молоді, не буде ніякого толку. Дерма ми їх вибрали і вірили. Заїлися вони за роки застою, що й з місця не зрушиш. Скільки восени овочів приносять, а в магазинах пуста. І нікому

НА ПІДНЕСЕННІ

Пройшло небагато часу після з'їзду ЛКСМ Литви. Яке місце спілка посіла в суспільстві, як буде свою роботу з іншими молодіжними організаціями? Про це сьогодні розповідає секретар республіканського Центру ЛКСМ Литви Сергій Малевич.

Про те, що сталося з комсомолом Литви.

Втрата активного впливу ВЛКСМ позначилася й на діяльності комсомолу Литви. Сліпе наслідування інструкцій, «казівок зверху», непотрібна опіка партійних організацій — ось що було раніше.

Ось тут на політичну арену вийшов «Саюдіс». Тоді діяльність цієї організації (1988 р.) всі вітали, хоча не всі знали, що «Саюдіс» не просто «Литовський рух за

перебудову», а добра організація, котра зародилася в 70-ті роки і поставила перед собою кінцеву мету — вихід зі складу СРСР. Організатори «Саюдіса» розгорнули велику роботу з пропаганди своїх ідей серед молоді, а в той час партійні організації вичкували.

Ставка «Саюдіса» на молоді була вірною. Ні один мітинг, ні одна політична акція, організована «Саюдісом» не проходила без активної участі молоді. Ідея національного відродження, підкинута лідерами цієї організації, лозунг «Литва — для литовців» стали популярними серед створеної «Саюдісом» молодіжної організації «Молода Литва».

Політична атмосфера в республіці загострювалася. Замість того, щоб об'єднати зусилля комсомольської організації для того, щоб дати відсіч деяким молодим сепаратистам, з'їзд комсомолу Литви прийняв рішення про вихід з ВЛКСМ.

На сьогодні самостійна комсомольська організація республіки нараховує 31 тисячу членів. Втрати значні — до останнього з'їзду комсомолу республіки він нараховував 350 тисяч членів ВЛКСМ. Планується й змінити назву самостійного комсомолу Литви.

Дуже багато треба було докласти зусиль, щоб зберегти ЛКСМ Литви. Удень, коли В. Ландсбергис і його прихильники (11 березня) проголосували Литву незалежною державою, делегати, обрані на конференції від комсомольських орга-

нізацій Вільнюса, Каунаса, Шауляя, Клайпеди, Алітуса і інших міст республіки на своєму Установчому з'їзді проголосили про відновлення Ленінської Комуністичної Спілки Молоді Литви, прийняли програму подальшої роботи.

Взаємостосунки з самостійним комсомолом, з іншими молодіжними організаціями ще не ані задовільняли. Дехто не хоче помічати, що ми прагнемо співробітництва, а дехто й іде на діалог з нами.

Ради комсомолу зростають, а це — дуже добре і дає підстави сподіватися змін на краще. На сьогодні нараховується в Литві 36 тисяч членів ВЛКСМ. Найближчим часом ЛКСМ Литви планує випустити свій орган. Одним словом, у членів ЛКСМ Литви — піднесення.

С. БИХУН,
кор. ТАРС.

ЗГАДУЄМО... Й ПО СЬОГОДНІ

ФЕЙЛЕТОНЧИК

— О... вері велл. Нам тут подобається. Справжній ведмежий закуток. Сподіваюсь, ми домовимось про його оренду з містером Столяком. Коли ваші бойскаути звідси поїдуть, мої «командос» розташуються тут в лічені хвилини. Ремонт огорожі ми беремо на себе, душові, електротен, харчоблок теж, — віддає розмову майор підрозділу «зелених беретів» Говард, який щойно ознайомився із санітарно-технічним станом оборонно-спортивного табору під Онуфріївкою.

Тут він увійшов у спальний корпус. Підлітки призовного віку зіскакували з дитячих ліжечок та шикувалися, вітаючи гостя вигуками «Банзай!» і «Но паса-

рані». Черговий доповідає: «Палата № 6. На сьогодні 10 курсантів. Присутні 9, гарматенко, здається, отруївся, пішов шукати медсестру. З дня відкриття табору зміна постільної білизни не проводилася. В наявності 2 комплекти при нормі 3. Гарної води немає, і озарили, постановою районного відділу за № 33 від 6.06 ц. р. експлуатація табору припинена».

— Браво, у вас сміливі хлопці, не бояться правди життя, — заорвав майор до начальника табору М. О. Говарда.

— Йес, таких пошукати треба. Це — наша надія, справжні герої-партизани. Їх хоч не Північний Поліс, хоч у пустелю закинь, — все витримують.

— Добре, я задоволений знайомством, — позамовнившись поспішив майор Говард, — і передам своєму командуванню, що у вас створені всі умови для переходу до професійної армії. А моїм підлеглим буде з кого брати приклад.

Хоча експеримент на виживання в таборі «Зелений» давно закінчився, коментарі, можливо, зайві, а можливо їх дадуть, крім названих осіб, голова районкомком М. М. Момот та завідувач районо В. О. Мансимова.

Л. РОМАНОВ,
Онуфріївський район.

Свято на стадіоні

Нещодавно в Онуфріївці на стадіоні відбулося свято молодості і здоров'я, присвячене Всесоюзному дню фізкультурника. Розпочалося воно урочистою частиною. Зі словами привітання до присутніх звернулася секретар райкому Компартії України Лариса Васи-

ліана Кузьменко. Від імені комсомольців і молоді району спортсменів та фізкультурників поздоровив секретар райкому ЛКСМУ (МДС) Іван Іванченко. Кращим спортсменом та активістам було вручено грамоти райспорткомітету та райради ДСТ «Колос», пам'ятні подарунки господарств.

Серед нагороджених — Віктор Боцула з колгоспу «Україна», який у цьому році вийшов переможцем у змаганні молодих комбайнерів області, во-

дій колгоспу «Шлях Леніна» Василь Залотіло, бригадир санітарно-господарського комплексу Онуфріївського кінного заводу Сергій Одинцов та інші.

Потім відбулися спортивні змагання. Переможцем у кульовій стрільбі став Іван Лікоцький — працівник райагробуду. Серед шашкистів переміг Микола Мороз, учень Онуфріївської середньої школи. Своєю майстерністю мірялися кіннотники та авіамоделісти. Помірялися силами і волейбо-

лісти, серед яких переможцями стали спортсмени ремонтно-транспортного підприємства. На футбольному полі зустрілися ветерани футболу Онуфріївки.

Свято закінчилося. Як переможці, так і переможені залишилися задоволені, бо одержали ще один заряд бадьорості.

Передає по телефону Г. ВИННИК,
голова райради ДСТ «Колос».
Онуфріївка.

Хто за що голосував?

Ми з вами тепер не вмикаємо рівно в 18-й годині телевізор і хто з роздратуванням, хто з надією, а хто й з розчаруванням не дивимось сесію Верховної Ради УРСР. Вона закінчила свою роботу. Скільки пристрасей відкипіло, скільки було гострих моментів! Не раз звучали в залі слова: «поіменне голосування».

А як голосували депутати від Кіровоградської області?

Пам'ятаєте момент, коли постало питання про внесення державного прапора УРСР у зал сесії? Тоді дебати з цього приводу затримали роботу сесії на кілька днів.

За внесення державного прапора проголосували Є. В. Мармазов, В. Д. Крючков, І. М. Мусієнко, В. В. Дурдинець, О. Т. Тарасенко, В. І. Желіба.

Не голосували В. І. Шишкін та Ф. О. Павленко. В. Є. Панченко та В. В. Ігнатенко — утримались, В. О. Яворіський — проти.

Вибори голови Верховної Ради УРСР викликали інтерес всієї республіки. Була пропозиція обирати голову з будь-якої кількості кандидатур. Проти цього голосували В. Є. Панченко, В. І. Шишкін, Ф. О. Павленко, В. О. Яворіський, В. І. Желіба, В. В. Ігнатенко. Всі інші — за.

Досить гостро стало питання про звіт голови Ради Міністрів перед

Верховною Радою. Відбулося перше голосування. За звіт (він все-таки був зроблений) проголосували В. В. Дурдинець, Ф. О. Павленко, В. І. Шишкін, В. Є. Панченко, В. В. Ігнатенко, В. О. Яворіський, О. Г. Тарасенко. Проти звіту були — Є. В. Мармазов, В. Д. Крючков, І. М. Мусієнко. Йшла мова на сесії й про утворення Постійної комісії «У справах ветеранів, пенсіонерів та воїнів-інтернаціоналістів». За це проголосували В. В. Дурдинець, В. І. Шишкін, В. Д. Крючков, О. Г. Тарасенко, В. І. Желіба, В. В. Ігнатенко, В. Є. Панченко, Ф. О. Павленко — утримались.

АНАТОМІЯ ТА ПСИХОЛОГІЯ З'ЇЗДУ

НОТАТКИ ПОЛІТОЛОГА

У розчарованій ході перебудови країні викликали цікавість до з'їзду правлячої партії було не просто. Майже неможливо, якщо брати до уваги вкрай низький рейтинг ащого керівництва як відображення кризи партії. В червні зондаж громадської думки зафіксував, що 46 відсотків опитаних не довіряють йому, тоді як повністю підтримують тільки 6 відсотків. Однак круте повернення президента, уряду та реформаторів з партдержапарату до реалізації ідей ринкової економіки та Союзу суверенних республік суттєво змінили політичну обстановку в країні. Ускладнивши ситуацію наростаючий конфлікт з шахтарями. Все це разом взяте підвищило інтерес до з'їзду не тільки як форуму, який реформує партію, але й дає відповіді на найбільш злободенні питання поточного моменту.

На тональність попередньої дискусії та на саму роботу XXVIII з'їзду чимало вплинуло ось що: поперше, в ході перебудови утворилися великий розрив між темпами перетворень у сфері політики та гласності з порівнянні з економікою. Параліч споживачого ринку та спад виробництва відкинули країну на десятиріччя назад. З багатьох показників СРСР повернувся до початку 60-х років. Причому, зворотній рух продовжувався і в роки перебудови.

По-друге, зростає опір ринкової економіки. Розуміючи неминучість труднощів переходу до ринку, ЦК КПРС у програмній заяві по-іншому, ніж це робилося раніше, розглядає наслідки цієї вади. Реалістично підкреслюється можливість регулювання з боку держави тільки роздрібних цін і підтримка не повної, а часткової зайнятості. Це означає визнання того, що неодмінно підскочать ринкові ціни на споживчі товари і що практично неможливо буде збалансувати з їх введенням додаткової грошової допомоги для людей, які мають низькі та середні прибутки. Не без тривоги очікується і безробіття.

По-третє, силалася вкрай своєрідна ситуація в структурах нової влади. Демократичні вибори забезпечили більшість радикально-ліберальним групам у Радах Москви та Ленінграда, в параметрах республік Прибалтики, Молдови. Тоді, як в деяких інших республіках Верховні Ради контролюються скоріше консервативними силами.

Такий баланс сил всередині нової політичної влади зумовив ослаблення центрально-реформістських позицій як президента, так і правлячої партії. Особливо в республіках Прибалтики, Молдови, де вона фактично перейшла в положення опозиції.

Як же ЦК і Генсен планували забезпечити проведення з'їзду на основі (хоча б і нестійкої) консолідації всіх здорових сил? Атаки соціал-демократичних і догматичних сил, що прагнуть відповідно капіталізувати або законсервувати оновлення радянського суспільства, не мали суттєвих шансів на успіх. Проте всередині центрально-реформістської маси делегатів з'їзду силалася непростий розлад. Серед них простежувалось чотири політичні лінії.

Перша відображала егалітаристські настрої в партії і суспільстві. У виступах та практичній діяльності одного з лідерів «арівновачів» Є. К. Лігачова акцентувалася увага на зміцненні соціальної безпеки трудящих при переході до ринкової економіки і на пріоритеті агропромислового комплексу в розвитку народного господарства. Немало сумнівів у «консерваторів № 1» з приводу «ліквідації колгоспів і радгоспів» та наступу, що планується трудової приватної власності.

Друга лінія вирішення проблем перебудови, виявлена на з'їзді, спиралася на настрої господарських керівників та широкої маси технічної інтелігенції. Вони краще інших усвідомлюють аесь трагізм ситуації в економіці та соціальному житті. Йдери цього крила партійців — М. І. Рижов і Ю. Д. Маслюков — опинилися під вогнем гострої критики практично усього населення країни.

«Зрівновачі» і технократи спираються на збереження пріоритету суспільної власності, соціальної захищеності людей, що знаходяться нижче рівня бідності (а таких у країні 40 відсотків), підвищення ролі робітників у нових Радах. Але в цілому вони — «оборонці», так як ініціатива належить іншим силам, і тут необхідно поговорити про третю лінію з'їзду — лівоцентристську, мотором якої, безперечно, є сам зароджував перебудови — М. С. Горбачов.

Лівоцентристи в теорії і політиці орієнтуються на самий широкий спектр соціальних груп населення. Але всі-таки їх головною опорою завжди були партдержапаратники-прогресисти, інтелігенти та робітники, які усвідомлюють необхідність глибоких змін в соціалістичному суспільстві. Складність положення лівоцентристів полягає в тому, що вони вирішують два протилежні завдання — і руйнують стару систему, і створюють нову, аналог якої відсутній у сучасному світі.

Кредо лівоцентристів — це в стислому вигляді програмна заява з'їзду.

Нарешті, четверту політичну лінію делегатів з'їзду, на відміну від арівновачів, технократичної та помірковано лівоцентристської, можна зв'язати з моральним очищенням партії. Найбільш чітко ця позиція була відображена у виступі О. М. Яковлева.

Можна констатувати, що склад делегатів з'їзду відобразив перевагу блоку технократів та партдержапаратників реформістського напрямку, які ведуть за собою значну масу робітників і селян. Як показав вибори Генерального секретаря і його заступника, помірковані центристи вели за собою 2/3 делегатів, тоді як «арівновачі» (прихильники Є. К. Лігачова) і «гуманісти» (прихильники О. М. Яковлева) — 20—25 відсотків. Соціал-демократи та непримиренні більшовики мали в своєму активі 10 процентів.

Психологічна драматургія з'їзду оцінюється по-

різному, але будь-яка версія політичної містерії має право на існування. Який же жанр використовували автори? Чи все йшло у відповідності з режисурою?

Назвати з'їзд трагедією чи комедією не можна. Класичний варіант не стався. Скоріше всього трапаса прозова драма з елементами водевілю. Жар пристрасей впливав на хід вистави, і не всі витримували тиск залу. Ось виводять під руки з трибуни міністра оборони Д. Т. Язова. Ще один інфаркт! Виявляється, слава Богу, що серцевий приступ. Фіскало В. О. Медведєва, провал Г. П. Розумовського, виходи з ЦК О. М. Яковлева, В. О. Крючкова, Ю. Д. Маслюкова отримали задоволення з боку глядачів. Метушиться В. Пальм, уділимо говорити А. Собчак. Незворушливо сидить М. С. Горбачов, намагаючись підтримати консенсус. Але в цілому нудно. Немає героїчних характеристик, немає гри, позиції на довгі роки. Актори відверто не тягнуть на відведені їм ролі. О. М. Яковлев у кулуарах з'їзду призначив: немає оригінальних виступів, інтелектуальний потенціал партії не відповідає потребам дня.

На з'їзді чимало було і водевільних сценко: «суперництво» М. С. Горбачова з Т. Г. Аваляні, перехресний допит Є. К. Лігачова, заява Б. М. Єльцина про вихід з партії. Йшли мізансцени, запрограмовані в ході домашніх заготовок.

Але суворі драма історії не змогла не зіграти свою роль. Страйки шахтарів, слабкі кроки радянського ринку на фоні «падаючого» карбованця, прощання з федеративною республікою.

Перший акт — Політична доповідь ЦК КПРС з'їзду — не дає відповіді на багато хвилюючих питань перебудови і, перш за все, не мав чіткої програми виходу з кризи.

Другий акт — казяття з самокритикою ащого партійного керівництва — був надміру зтягнутий і став своєрідним громадським від ударів, націлений на М. С. Горбачова. Ударі ж наносились по окремих членах та кандидатах в члени Політбюро, що полегшило захист стратегічного курсу партії.

Третій акт — прийняття рішення на найближчі два роки без ілюзій наступної перемоги, а з урахуванням реальних труднощів.

Четвертий акт — вибори центральних органів партії, прийняття Статуту, який відкриває дорогу реформістській партії на демократичних основах. Кінцеві боротьби демократичної партії, яка прагне врятувати країну від катастрофи.

В. ПАРОЛЬ,
професор, доктор філософських наук,
(«Молоде» Естонія, 19 липня 1990 р.)

НЕ ДАЙ БОЖЕ

Так кажуть, здебільшого, люди похилого віку, котрі жахаються чи якихось явищ, чи ще чогось. А ми скажемо нашим читачам, молоді — НЕ ДАЙ БОЖЕ доживати нам, сьогодні квітучим і життєрадісним, як доживає свій вік Анастасія Терентіївна Тернова.

Її чоловік, інвалід другої групи, учасник війни, помер три роки тому. Дочка (у неї сім'я з трьох чоловік) отримала двокімнатну квартиру, де «відповідальні» люди радять жити і А. Т. Терновій зі своїм сином.

А п'ятьом у двокімнатній — тісно. От і живуть. Коли злива — ходять по хаті у воді. Та що там казати, подивіться, самі побачите.

Думаємо, побачать ці жахливі знімки і ті люди, котрі можуть зарадити житлом. І ще — хотілося б, щоб не лише побачили, а якнайшвидше допомогли.

ЗА КОПІЙКОЮ ПІД ЦЕРКВУ

Дзень, дзень! — падають мідні копійки на долоню старенької. Зморщена рука поспішно стискає їх і кладе в кишеню. Бабуня тричі хреститься, дякує: «Спасибі, дай бже тобі... збережи тебе, бже». А потім знову рука тягнеться до перехожих біля собору в Кіровограді. Зігнуто, немінна бабуся в латаних панчохах, у ситцевій кофтині. В іншій руці — сумочка з сухариками, ще падають туди кілька цукерок, яблукко... і знову ж: «Пом'яни, бже... а тобі дай бже віка й здоров'я...», і знову поспішно хреститься. Присідаю я біля однієї з бабусь (приїхала вона з села до церкви) і вслуховуюсь у непослішну сповідь. Сімдесят шість їй, молодію стала вдовою, тяжко хворіла, працювати у колгоспі довелося мало, а тому й пенсія мала.

— Тільки, синку мій, не називай мене і не фотографуй до газети, бо-гом прошу.

— Ні, ні, бабусю, я не обману вас, не називатиму ваше ім'я навіть, — відказав я їй. — А діти у вас є?

— Є, синку, є. Всі дорослі, одружені, живуть гарно, хай їм бог допоможе!

— А ви, бабусю, біля них?..

— Ні. Навіщо ж я їм тепер?.. Живу у своїх рідних стінах. Коли почуваво себе бадьорішою, то візьму в руки ковзеньку і гай до автобусної зупинки... Тут, біля церкви, якусь копійку дадуть... Денотрі чужі люди теж не забувають мене, на зиму одягину теплу дадуть і хусточку ось подарували.

— Бабусю, скільки за день збираєте копійки?

— Порізному. Буває, що карбованців три, п'ять і десять. Але цілий день тут рідко висиджую, здоров'я немає, серце і голова болить.

— А в соцзабез не звертались?..

— Навіщо? Кому я потрібна? Як-небудь дотягну свій вік, скільки там залишилось мені прожити?

Ось інша бабуся підійшла до церкви. Їй шістьдесят чотири роки. В місті однокімнатна квартира. Пенсія теж невеличка. Коли був живий ді-дусь її, двох пенсій вистачало. Після

смерті чоловіка помагала його сестра, у неї пенсія трохи більша — п'ятдесят карбованців, але чомусь через кілька років пенсії не стало. Тож і ходять обоє сюди, якусь копійку...

— Бабусю, скажіть, будь ласка, а сини ваші знають, куди ви ходите?.. Сусіди як до вас ставляться?

— А що синам? Тепер діти нас... А сусіди непогані, поважають нас, бо все життя живемо поруч дружно. Інколи соромно нам від сусідів, що ходимо за копійкою до церкви, але що вдієш? Так на старість наша доля розпорядилась... А ти, синку, чого вирішив поцікавитись життям стареньких бабусь? Ти чи не з газети?

— Так, бабусю, з газети, а молодіжної. Хочу, щоб читачі відчували сьогоднішнє життя немічних бабусь і дідухів, покинутих синами й дочками, — відповів я їй.

— Тільки ради бога, дитино моя, у газеті нас не називай, бо знаєте, які тепер діти, чого доброго...

— Та ви не хвилюйтеся, не називатиму, але ж і дітей нема чого боя-тись, хай краще вони бояться люд-ського ока і своєї совісті, якщо вона ще у них є.

— Ой, дітки, дітки... — бабуся зро-била глибокий видих і замовкла, а очі її наповнилися сльозами.

Чи й справді так солодко живеться синові чи доньці, котрі знають, що десь там, біля церкви, матуся чи татусь і чекають на людську милос-тинню? Схаменіться, сини й дочкі! Схаменіться, бо це великий гріх і перед людьми, і перед Богом!

— А ви бабусю, звідки? — ще од-не знайомство при виході із церкви.

— З тутешніх я, синку. Прийшла бог помолитися, милостинню якусь... Людей тут буває багато, хтось щось дасть.

— А де живете, є хатинка?

— Живу я де прийдеться. То в од-них, то в других стареньких таких, як і сама. Родичів не маю. Тож і хо-дю до церкви, спасибі люди не від-мовляють. Ось так якось прогудю-ся. Вже відчуваю, що помирати ско-ро...

Милостиня бідняку, подаяння вбо-гому. Ці слова здаються нам заста-рілими. Ми взагалі їх не використо-вували, вони зникли з нашого життя. А бідні люди зникли? Теоретично — так, в усякому разі, офіційно вони, мабуть, ніде не зареєстровані. Та і які жебраки на сімдесят третьому році існування Радянської влади? Це у них, там, на «загниваючому» За-ході, є бідняки і багаті, є бездомні, голодні, холодні й немішні. Є нар-команія, проституція. Це у них па-діння моралі, реклама, принижуюча людську гідність, якісь подачки від товстосумів. Ну, сьогодні, правда, ми прозріли щодо себе. І у нас немало наркоманів, повій, рекетирів, людей без житла, що тиняються по різних місцях. Дехто йде з рукою під церк-ву. А що їм залишається робити? Працівникам міліції таких немічних затримувати, вправлений не варто. Саме життя продиктувало старим таку долю. А от їхніх дітей, вважаю, слід притягнути до відповідальності. І щоб потім же син не видирав із латаних кишень стареньких копійки на випивку. Тож не будемо сороми-ти стареньких, будьмо до них мило-сердними. Хай буде соромно перш за все — дітям і отим п'яницям, що в урнах шукають порожні пляшки...

Можливо, хтось із читачів скаже: «А чого немічні не йдуть до будин-ку престарілих?». Звичайно, там бу-ло б їм набагато краще. Завжди бу-ли б із кусочком хліба, білизною, медичною допомогою. Але давайте зрозуміємо і їх — кожен хоче свій вік дожити у рідних стінах, як би тяж-ко не було...

А як ставиться до жебраків із про-стягнутою рукою молодь?

Володимир Дворников, комсомо-лец, водій автомашини одинадцяті автобазі і його дружина Світлана, вихователька дитячого садка:

— Шкода їх. Пройти мимо спокій-но не можна, бачу їх обличчя, руки в зморшках... А скільки вони у свій час відпрацювали в полі, після війни піднімали колгоспи? Ті руки не знали спокою, коли дітей своїх колихали. Хіба ж можна пройти ми-

мо їх і не дати їм якусь копійку?

— А що думаєте про синів і до-чок, які відмовились від своїх бать-ків?

— Якби моя доля, то таких синів і дочок розстрілював би прямо на площі, щоб усі бачили...

— У вас діти є?

— Поки що не маємо. Ми недавно одружені. Але коли будуть, то бу-демо виховувати так, аби знали, звідки береться копійчина, з ранніх років, щоб шанували батьків...

— Хай доля ваша буде щасливою.

— Спасибі.

— Геннадій Руткевич, кіровогра-дець, працює на станції техобслуго-вування, одружений, має сина. Хо-чу похрестити його тут.

— Як ставитеся ви до людей, що ось сидять тут і чекають на людську милостинню?..

— Скажу відверто. Це — щем моєї душі. Дивлюсь на них і думаю: не-вже на старості літ вони стали не по-трібними своїм дітям? Я чомусь упевнений, що і діти, і навіть, онуки у них є.

— Так, Геннадію, ви не помили-лися...

— У мене батьки ще не старі, мо-жуть цілком самі себе обійти. Але і я, і моя дружина шануємо їх і по-магаємо, чим можемо. Бабусю і на-віть прабабусю маю і їх відвідує-мо... Нам самим радісно, коли тур-буємося про їхню спокійну старість. І не доведи бже, щоб ми їх бачи-ли з простягнутою рукою. Для нас це — удар! Я вважаю, що тих синів і дочок, які відмовляються від своїх немічних батьків, не можна назива-ти людьми.

Я згоден із думкою Геннадія. І хо-чу лише додати: мабуть, настав час стягувати аліменти з синів і дочок на користь їх немічних батьків.

А зараз мені хочеться ще раз го-лосно сказати:

— Схаменіться, сини й дочкі! За-мисліться над своїм життям. Ста-рість миме вас стороною теж не пройде!

Леонід САВИЦЬКИЙ.

26 серпня —
День
шахтаря

ЗІ СВЯТОМ, ВАС ДРУЗІ!

— Путівку до Ялти давали влітку. Працюємо в дві зміни по 12 годин, потім дві доби вдома. Живу в мамі, квартиру чекаю з 1978 року, — так розказав про життя-буття видобувників вугілля на розрізі «Костянтинівський» поблизу Олександрії помічник машиніста екскаватора Володимир ЗУБЕНКО.

Відпустка 27 днів, чекаємо більшої. Обідаємо всухом'ятку, з «тормозків»...

Є на розрізі їдальня, де старший кухар В. Ф. МАРКІНА, молодий повар Світлана КИСЕЛЬОВА та їх колеги готують недорого і непогано, але й не дуже різноманітно — чим багаті.

«Костянтинівський» — не підземна шахта зі штреками, водою і метаном, а величезний кар'єр, де буре вугілля добувають відкритим способом. Риють, вантажать, вивозять, міряють. От як гірничу роботу маркшейдерського відділу Тетяна БІРКІНА. Щодня з допомогою теодоліта і рейок маркшейдери визначають, скільки вивезено маси і відтак чи виконано план. З ним, як сказав заступник директора розділу С. М. Райко, «Костянтинівський» справляється.

Занедбана церква з деревами на даху й індустріальний ландшафт розпанаханої землі — тут ніби зникаються крайні точки минулого й сьогодення, і обидві не дуже звеселяють око. Все ж, думається, на «Костянтинівському» краще, ніж там, де страйкують...

Н. ЧЕРСЬКА,
В. ГРИБ (фото).

Тарас ЛЕОНИДОВ

* * *

Когда умолкнет крик атак,
Когда замрут земные звуки —
Вздохнет какой-нибудь чудак,
И по плечам заплачут руки,
Когда мы вдруг устанем лгать,
Когда земле молиться

будем,

Когда к сердцам прильнет печаль
Шептанья тех, кого мы любим —
Тогда, быть может, дождь пройдет,
Сирень взорвет благоуханьем,
Любовь воскреснет, и прервет
Печаль кричащее молчанье;
И захлебнется крик атак,
И запоют земные звуки,
Вздохнет какой-нибудь чудак,
К холсту протягивая руки.

Вікно у світ

У ТІМ КРАЮ...

Рушник той в хаті залишився невишитим.
Став красень-ясен вже давно сухим.
Не повертаються птахи на берег Прип'яті,
Тож, за які покарано гріхи?
У цім краю не ставлять відра з вишнями
Біля дороги. Та й не видно калачів.
Тут вовчі зграї безуспішно нишпорять
Й перевертають воєм світ вночі!
Закоханих не видно під калиною.
Як гірко помирати молодим.
З Чорнобиля пливе над Україною
Людська печаль і згарищ сивий дим...

НЕЕКРАННІ ГЕРОІ

Стріляють наші!
Ворога женуть!..
З екрану долі фронтові тривожать..
А дід Андрій, сусіда наш, не може
Дивитись навіть фільми про війну!
Виважує в розмові
кожне слово.
Шукає щось
в обличчі молодих.
Скалічило солдата під Ростовом
В одному із боїв запеклих тих..
З крамниці
бабці хліба принесем
Дозволять погортати фотокартки.
З них очі фронтової санітарки
Струмують
ще не страчені вогнем.
Стара розчуло:
«Дітки, вам щастить,
хоча б у тому, що живеться зрячим.
Частіше усміхайтесь. Буде вдача.
А слюзи ваші
легко осушить.
Дай бо фронтовики вам довше жить!

Красный погост

Погост у Кремловской стены— Это вечная память, Это мрамор и боль, Тяжкий крест наших душ и сердец. Не надо бравурных аккордов, Ниже склоните знамена, Почтите минутой молчания Лучших сынов Отчизны, Это не бой курантов Рассыпается осколками по брусчатке — В каленом январском небе Стонут колокола! Это плачут души усопших, Болью пронзая сердца, Так что мороз по коже, Словно пули свистят у виска.	Ушли они все до сорока Замученные в тюрьмах, на каторгах, С изуверенной страшной судьбой.. Погулял же топор репрессий. Сколько пролил крови людской! У Кремлевской братской могиле — (В мире подобной нигде не найти). Спят убиенные и их палачи, Рядом великие светлые лики И рядом те, чьи души и руки в крови.. А. КОЛОДЯЖНЫЙ.
---	---

І не мовчати
Бо що без вас ми знаєм?
Коростою зневіри обростаєм,
У бруді прагнем ближнього втопить..
Бійці неблизьких літ,
нам розкажіть:
Як розривалося сонце від снарядів,
Хто переніс полон, а хто блокаду,
Хто з-під ножа хірурга звівся в світ!
Та скільки ж вас?
Чи сором полічити
розкидані кістки в полях Європи?
Резерзаних,
постріляних в окопах
І тих, хто в таборах лишився гнить?..
Стріляють наші!
Ворога женуть!
А поряд долі. Без кіноекрану..
Води подайте склянку ветерану!
Від ліжка до віконця підведіть!

НЕ ДО ПРИРОДИ

Ми вдосвіта прощуєм на рибалку.
На лузі солов'я лякати жалко.
Там запахи медові. Вільно дихать.
Ще спить село. Як біля ставу тихо.
Зарожівіло небо десь на сході..
В буянні травня чарівна природа.
Все первозданне. Свіже. Ніжне. Чисте!
Пронизане пташиним пересистом.
Кажу я, друже, нас чекає вдача.
Щасливі ті, хто ранок цей побачить!
Супутник мій, сільський, відповідає.
— На жаль, красу не кожен помічає.
В погожий час, хоча б в таку суботу,
Народ спішить на польові роботи.
Хтось птиці в хліві двері відчиняє,
Хто в череду корівку відправляє.
Жінки за сапи й швидше на городи..
Тож багатством із нас не до природи!

Дмитро ТАНСЬКИЙ

м. Кіровоград.

“ЛЮБИЙ ПРАДОТЦЕ ПАПАЮ,
ПОХИВІВ ТИ КОВИЛОЮ”

Дикого степу гомін
Крізь товщу генних вібрацій,
Замулену пам'ять тривожить,
Народу, що став сірим птахом.
Суть свою підмінивши
Наркозом завезених істин,
Нищите древні могили
В степах від Данапру до Істру.

З курганів виходять скіфи —
Дивні торговці часом,
Сни мої забирають
В тісні погребі антисвіту,
Я з острахом чую і бачу
Списів лавролистих вістря,
Які не забули досі
Свого смертоносного змісту.

Чи Мара посміхнеться
Руїнами спалених требищ,
Чи ріка мертвого
Заклякне в часу павутинні?
Бо туман небуття
Поглинув замучені тіні
Предків наших,
Де час не існує
Ні вчора,
ні завтра,
ні ніні.

О. БОСИЙ

НА ЖИТТЄВИХ ГОНАХ

ЗУСТРІЧІ З Ю. І. ЯНОВСЬКИМ

...Наче не понад півстоліття тому, а щойно на мене глянули добрі очі високої стрункої людини, завітавши пізнього вечора до редакції газети «Пролетарська правда».

— Драстуйте, юначе, ви мене знаєте?
— Аякже! — і відразу ж прочитав його вірш «Час пожежі»:

...Ми знову самі, бо на землі
Ридали чорні бюлетені...

Але — у революції на чолі, —
Назавжди буде сильний Ленін.

Пам'ятаю, після мого настійного умовляння Юрій Іванович Яновський погодився дати інтерв'ю про свій новий твір — п'єсу «Дума про Британку», але з суворим попередженням: викласти зміст якомога стисло, без коментарів, мовляв, не відбирайте хліб у майбутніх театральних глядачів...

Серед інших зустрічей віч-на-віч, усі вони незабутні, назу ту, котра відбулася у вересні 1939 року також у стінах редакції, але на цей раз газети політуправління Київського особливого військового округу «Червона Україна». Вона видавалася з перших днів возз'єднання західноукраїнських земель з Радянською Україною в єдину державу. Слухавши бажаного гостя, я ловив себе на думці, що письменник бачить і чує куди більше інших, роблячи життєві відкриття не тільки для самого себе, а і для читачів своїх майбутніх творів.

Невдовзі мало не всі працівники редакції, а серед них побратими Юрія Івановича — Іван Ле, Андрій Малишко, Вадим Собко, Михайло Тардов стали учасниками нашої розмови. Ясна річ, усі цікавили львівські враження гостя

і його творчі плани. Але мої службові обов'язки відповідального секретаря редакції, зв'язані з жорстким графіком виходу в світ чергового номера газети, скоротили час нашої зустрічі. Проводжаючи його до готелю, мені приємно було довідатися про те, що він має намір тут, у Західних областях України, попознати книгу новел, яку вже тривалий час пише.

Забігаючи наперед, додаю, що йшлося про рукопис під назвою «Короткі історії», щільно заселені людьми, котрих він зустрічав на своїх життєвих гонах. Я прочитав цю книгу, одержавши її від автора в 1940 році, як мовлять, в один присіст. Головне тому, що в кожній з історій письменник наче влаштував очну ставку з дійсністю, в них, як на зразковому військовому кораблі, не було нічого зайвого. Про неї Павло Тичина написав: «Короткі історії» міцно утвердили за їхнім автором звання тонкого і своєрідного новеліста».

...На початку цих нотаток уже йшлося про інтерв'ю. Років через чотири, а саме 27 серпня 1942 року у розпал боїв, зокрема, на Сталінградському фронті, поет Микола Бажан прочитав нам, працівникам редакційної газети «За Радянську Україну!», телеграму Яновському з нагоди його 40-річчя від імені редакційного колективу. Несподівано, зокрема, для мене, Микола Платонович запитав, чи пам'ятаємо, як більшовик Егор Іванович з відомої, як він сказав «Юриної» «Думи про Британку» запропонував збором «Сільської республіки» замість нього обрати Устину посланцем до Володимира Ілліча Леніна. Хоч у го-

ловного редактора під руками п'єси не було — він слово в слово переказав цей монолог:

— ...До Леніна пошлемо Устину Степановича. Чи чуєте, які в нього гарні слова, він куваль з діда-прадіда, йому денікінці руку перебили, от кого до Леніна. А мені дайте право стояти з вами... От такі справи: Устина Семеновича — до Леніна...

На початку 1942 року редакція нашої фронтової газети, в складі котрої були видатні українські письменники, одержала перший номер єдиного тоді з десятика піввоєнних журналів, «Українська література», відповідальним редактором якого був Ю. І. Яновський.

З піднесенням настроєм читали ми «Воєнні листи» Юрія Івановича, твори Максима Рильського, Володимира Сосюри та ін. Журнал своїм багаточисним змістом нагадував своєрідну тогочасну літературну енциклопедію.

...Наша передостання зустріч в Києві відбулася на другий день після повернення його з Нюрнберзького процесу над головними помічниками кривавого Гітлера. Подякував за те, як ми, працівники ворошиловградської обласної газети «Прапор перемоги» (я тоді був її редактором) читали його листи, котрі публікувала «Правда України», й декотрі з них перекладали з російської для своїх читачів. А коли сказав йому, лист його — вірєць воєнничої публіцистики, спинив мене на півслові:

— Настала і моя черга брати у вас, товаришу редакторе, інтерв'ю.
— Жартуєте?
— Анітрохи...

У нас було чимало спільних друзів і все, що знав про них на війні, розповів, зокрема про обставини загибелі у ворожому оточенні добре відомих читачьому загальнопрозаїків Якова Качури, Олексія Досняка, поета Костя Герасименка...

Остання, дуже коротка зустріч через хворобу Юрія Івановича в його оселі відбулася після прем'єри «Дочки прокурора». Для того часу цей твір був виключно несподіваний своєю життєвою правдою. П'єса випередила час і нині дуже актуальна. Закербувалися в моїй пам'яті застерення автора «Дочки прокурора»:

«Люди, бережіть людей! Пильнуйте! Дивіться, в які щілини вповзає лихо у вашу сім'ю. Люди, відповідайте одне за одного! Ми ж усі — діти сонця!».

...Віршавним спомином своїм «З безмежжя компанійських степів» завершую ці нотатки:

Вже відцвіли мої роки
Обабіч дальної дороги..
Його нема. Живуть книжки,
В яких і радість й тривоги.
Він душу в творчість перелив
У слово, що не прохолоне.
Із компанійських степів,
Помчавши вершиною чераоним.
Його стрічав не раз в житті.
Ті стрічі струнами озвалися,
Адже й мої вузькі путі
З його широкими зливалися.

Н. ДОБРІН,
лауреат обласної журналістської
премії імені Юрія Яновського.

РОЗВОДЬТЕ КРОЛІВ

До уваги кролівників

Заготівельні організації споживчої кооперації в необмеженій кількості закуповують за існуючими цінами кролів та кролячі шкурки.

Крім того, на прийнятно-заготівельних пунктах за невелику плату надаються послуги по забою тварин з одночасною закупкою лишків м'яса та шкурок.

Здавачі крові можуть скористатися транспортом заготівельної контори.

Розрахунок — готівкою, поштовими переказами або перерахуванням на особисті рахунки в ощадних банках.

Користуйтеся послугами заготівельних організацій споживчої кооперації.

**Головне управління заготівель Укоопспілки.
Укоопторгреклама.**

Популярний західнонімецький дует «Модерн токінг» розпався 1987 року, але його учасник **Томас АНДЕРС** продовжує співати. Ці знімки, які ми друкуємо на ваше замовлення, зроблено під час виступів артиста у Москві.

Фото Д. ТКАЧЕНКА.

ДЛЯ ТЕКСТИЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Херсонське ПТУ № 11 оголошує прийом учнів на 1990—1991 навчальний рік.

До училища приймаються особи, які закінчили 9—11 класів загальноосвітньої школи, зі строком навчання — 3 і 1 рік.

Училище готує висококваліфікованих робітників для текстильної промисловості. Одночасно учні одержують середню освіту.

Особи, які закінчили 9 класів, можуть набути такі спеціальності:

ткаля,
оператор різального устаткування,
прядильниця,
малар-штукатур.

Строк навчання — 3 роки.

Особи, які закінчили 11 класів, можуть набути такі спеціальності:

ткаля,
прядильниця,
контролер якості.
Строк навчання — 1 рік.

Особи, які закінчили училище з відзнакою, зараховуються поза конкурсом до вищих і середніх технічних навчальних закладів. Всі учні забезпечуються безкоштовним триразовим харчуванням, гуртожитком, одягом; під час виробничої практики одержують учнівську заробітну плату. Крім того, особи з однорічним строком навчання, додатково одержують стипендію 40 карбованців.

Для вступу треба подати:

заяву на ім'я директора, документ про середню освіту (оригінал), свідоцтво про народження, довідку з місця проживання, шість фотокарток 3X4 см, медичну довідку (форма № 286).

Адреса училища: 325008, м. Херсон, аул. І. Куліка, 147. Телефон: 5-57-50.

Іхати від річкового вокзалу автобусом № 8, від автовокзалу — тролейбусом № 12, від залізничного вокзалу — тролейбусом № 1 до зупинки «Площа імені 50-річчя СРСР».

Скарб, або санкт-петербурзька інтонація

1. Люди і книги

«Тебе не розуміють», — попереджали колеги, коли я внісела лейтмотив своєї статті у другу частину заголовку. Я теж підозрювала, що не розуміють, але, коли розмовляла з деякими бібліотечними працівниками (підкреслюю — з деякими), відчувала, що не тільки розуміють, навіть самі про це думають. «Санкт-Петербурзька інтонація». Зоя Петрівна Мельникова, редактор обласної дитячої бібліотеки імені А. П. Гайдара, яка віддала бібліотеці все своє життя, і нині, вийшовши на заслужений відпочинок, продовжує працювати серед книг і людей, навіть пригадала десь почуте, що найвиштованіші, найбільше володіючі інформацією особистості, виходили з Царськосельського ліцею. Та й сьогодні ми даємо оцінку інтелігентній людині: «справжній п'єрський інтелігент». Для мене інтелігентність чомусь завжди пов'язувалася з бібліотекою. Якщо розвинути цю тему у проекції на наші кіровоградські бібліотеки (в такій мірі книжкова справа поставлена скрізь у нашій незатишній нині країні), то комусь захочеться іронічно посміхнутися на мою адресу, а хтось гірко хитне головою: не позаздрить, мовляв, такий інтелігентності і таким бібліотекам.

Та справа не тільки в тому, що ми маємо сьогодні доступ до прекрасної літератури, що у багатьох є бібліотеки з рідкісними книгами. Зараз, дякуючи моторним операторам, ми можемо за чверть грошей придбати «Майстра і Маргариту», скажімо. Але приватні бібліотеки це не означають єдності людини і книги. «Моя домашня бібліотека означає, силіньки не прочитала і, можливо, вже ніколи не прочитаю», — писала мені моя болгарська подруга. Я дивлюся на книжки моєї сиромої бібліотеки, і розумію, що тут такі книги, яких я справді ніколи не відкину, можливо для того й придбала?

Сьогодні дехто з керівних працівників відмахується від потреб бібліотекарів: мовляв, у кожного свої книги є, навіщо їм бібліотека. Правда, відверто говорити про непотрібність бібліотек ніхто не відважується. Зараз напакі всі за ліцеї, за гімназії, за бібліотеки. І робити це починають. Наприклад, підвищення зарплати бібліотечним працівникам на місцях вже стало реальністю (не скрізь, звичайно). Але цього замало. Треба змінювати ставлення не тільки до бібліотечних працівників, що на загальному ґрунті демократизації і соціальної політики зрозуміле, але й до самих бібліотек, становище яких катастрофічне.

Я нічого не перебільшую. Маю деякий досвід роботи в бібліотеці, збираючи матеріал для цієї статті, переговорила з десятками людей, починаючи від представників нової місцевої влади і кінчаючи бібліотечною прибиральницею. Всі вони прекрасно розуміють, яку роль може зіграти книга у формуванні особистості. Та й як того не розуміти. Навіть у часи найбільшого застою це значення декларувалося. Хіба нам тоді з пафосом не говорили про бібліотеку Ярослава Мудрого, хіба ми тоді не знали про монастирські бібліотеки — зосередження мудрості поколінь. І знали, і говорили.

Ну, чим же все-таки пояснити, що у читача роками відбивалося багнате ходити до бібліотеки, адже раніше книги ще не були такими доступними? Це питання ставила я З. П. Мельниковій з дитячої бібліотеки імені Гайдара, ставила директору цієї бібліотеки С. П. Михайловій. Про це говорили ми і з Л. І. Демещенко, директором універсаль-

ної наукової бібліотеки імені Крупської. Відповідали вони приблизно однаково. Нас «заідеологізували». Мовляв, пригадайте, яку літературу ми повинні були пропагувати у першу чергу: суспільно-політичну. Хіба бібліотекарі працювали з книгою? Їм потрібен був процент. Врештеш читач перестав нам вірити.

...На жаль, на сьогоднішній день мало що змінилось. І сьогодні ще бібліотекар продовжує писати нечитані книги неіснуючим читачам. І сьогодні ще існує горезвісний процент відвідувань і книговидачі. Нікому і в голову не прийде замислитися над тим, які скарби приховані в приміщеннях під висівсами «Бібліотека».

— Скарби? — посміхається Валентина Степанівна Фролова, завідувача дитячим відділенням центральної районної бібліотеки Кіровоградського району.

2. МУШКІТЕРИ НЮХАЮТЬ КАСТОРКУ

Дитяче відділення центральної районної бібліотеки Кіровоградського району як і вся бібліотека знаходиться у приміщенні районного будинку культури, що по вулиці Дарвіна у районі.

Дитяча бібліотека, де працює Валентина Степанівна, розташована на 45 м². Це одна невеличка кімната у приміщенні будинку культури. В ній — 15 тисяч фондів. «Більше просто не входить», — говорить Валентина Степанівна. — Працювати ніде, а бібліотека ця користується великою симпатією у дітей. Не дивлячись на те, що дитяча районна не має ні підшефної школи, ні інших організацій, з якими б співробітничала, провести масовий захід для неї нічого не варто, коли б лише було де. У бібліотеці прекрасний льняний гурток, але знову ж таки через відсутність умов розвернути свою роботу він не може. Така ж доля і у дорослого відділення бібліотеки. Фонди тут прекрасні — до них відкритий доступ, можна з насолодою «риту» поміж книжок і знайти щось таке, чого в інших бібліотеках зразу не вилупиш. Але приміщення не дає можливості більш-менш глибоко комплентувати фонди.

— Куди вже я не зверталася, з ким тільки не розмовляла, — говорить Валентина Степанівна, — але результатів ніяких. Біда у тому, що ми знаходимося на території Кіровоградського району, ми «не наші». Влаштуйте свою бібліотеку хоч в Аджації, кажуть нам. Була надія, що переберемося в приміщення райкому партії — для них же будують адміністративний корпус, але у зв'язку з відомими подіями, райком від нового приміщення відмовився. Так що тепер і ця надія щезла. Звернувшись у новостворену райраду. Там є комісія з питань соціального розвитку, культури, освіти, будівництва. Очолює її начальник дорожнього відділу Д. Г. Белінський. Жодного компетентного чоловіка у цій комісії немає. І все-таки сподіваємося...

І все-таки сподіваємося... Всі ми сподіваємося. І Валентина Степанівна, і Лідія Іванівна Демещенко...

І я сподіваюся. Ось почала писати цю статтю з такою вірою у те, що наш юний читач хоч на хвилиночку замислиться, а що ж воно то за диво таке — бібліотека. Ну припустимо, замислився читач, що живе у селі, наприклад, Соколовці. Це недалеко від міста. Село велике, красиве. Асфальт кругом. Приміщення нової школи величезним вікнами на сонці мружиться. Про дім побуту «Долина» і в Кіровограді гарна слава йде. «А ви в бібліотеку зазирніть», — радить Валентина Степанівна. — Вона там поряд з будинком побуту. Я скористалася порадою. Приїхала в Соколовку. Прошу запам'ятати, в автобусі запитуючи, де знаходиться бібліотека, нашоїхнулася на здивоване: не знаю. Знайшла нарешті.

Мабуть, бібліотека у Соколовці не гірша від багатьох інших. Працює

тут комсомолка Таня Горбенко. Працює нещодавно — один рік, паралельно навчається в Олександрійському культосвітньому училищі. Пояснює, що подобається робота з книгами і людьми. Я не хочу нікого розчарувати, але, посидівши з півгодини у бібліотеці, мені захотілось пошвидше піти звідси.

— Холодно? — посміхнулася Таня. — Це ще нічого. Он взимку я навіть в лікарні лежала.

Зайве було запитувати діачину, як ставиться до бібліотеки сільська ала-да. Варто подивитися на обвалену стелю, брудну, давно не білену грубу, незатишність, безладдя...

Що там говорити! А я ж уявляю бібліотеку — з м'якими килимами, квітами, акваріумом, книжковими полицями, де справжній скарб.

— О! — сміється Світлана Петрівна Михайлова, тану б картинку та життєм Злинки! Я за все своє бібліотечне життя не зустрічала нічого нахливішого. Це навіть бібліотекою назвати важко. Тіснота, захаращеність. Поряд, у тому ж приміщенні будинку культури розташований великий партнабінет, завжди зачинений. Хочуть дитячу бібліотеку перенести у приміщення сільської Ради, що знаходиться в... аварійному стані. Снажіть, доки ж це триватиме? — гарячкуче директор дитячої бібліотеки. — Доки дітей годуватимуть гаслами, а не хлібом духовним.

Сільська бібліотека не вогнище, а багаття, в якому горять надії розбудити людські серця до прекрасного. Бібліотекарям не позаздрить. Подібних прикладів можна навести багато. Приблизно в кожному районі є бібліотеками така історія. В Олександрії завалилась стіна, у Новоархангельську бібліотека в одному приміщенні з амбулаторією. Відверто кажучи, не дуже імпонує Олександр Дюма запах касторки.

Як відомо, у нас тепер існують централізовані бібліотечні системи. Не буду вдаватися до пояснення всіх тонкощів, але про одну стовбурову централізовану районної системи снажу. Книжки тут оброблюються, комплентуються без участі завідувачів, тобто, якщо раніше завідувачі сільських бібліотек могли самі на свій смак придбати потрібну книгу, то тепер — бери що дають. Ні, повністю переорієнтувати вигідність централізації я не буду. В ній є свої позитивні риси. Але загалом... Уявіть собі, бібліотекарі з віддалених сіл району придбувають у центральну бібліотеку і звідти «на своєму горбу» тагнуть літературу. Адже не можна бібліотекарна може знайти спільну мову з головою колгоспу, який, особливо у гарячі живильні дні, може послати її не те, що пішки до міста, а й нуди подати.

До того ж центральна бібліотека одержує книги, які розподіляє у філіали і обробляє. А відділ обробки знаходиться у такій кімнатці, що нормальній людині умови роботи цього відділу можуть здатися, вибачте, непристойним анекдотом.

3. Деякі підсумки

Ніякої «санкт-петербурзької інтонації» у моїй статті не пролунало. Коли б я говорила, скажімо, лише про бібліотеку імені Крупської, у першу чергу про відділ мистецтва, де зібрані такі прекрасні книги, — не гріх назвати скарбами, то ще можна було б сподіватися, що мене зрозуміють. А так... Сучасна бібліотека заслуговує хіба що інтонації розпачу. І я як журналістка і людина, апелюю до депутатів обласної і міської Рад, що працюють у відповідних комісіях з питань культури і освіти: зробіть же щось!

Валентина ЛЕВОЧКО.

Тані зачіски подобаються чоловікам...

Фото ТАРС.

«БОРГ МОСКОВІТ» НА БОСФОРІ

Якщо вірити турецькій пресі, Стамбул нараховує 45 тисяч кафе і ресторанів. Деякі з них спеціалізуються на іноземній кухні: французькій, італійській, китайській, корейській і російській. Цікавість до північного сусіда привела до того, що в минулому році з'явилися два нові ресторани, де можна скуштувати російські страви. Всього їх зараз чотири: «Режанс», «Айспаша», «Распутін» і «Гласність».

У 20—30 роки емігрантами були відкриті десятки російських ресторанів, кафе, назіно, серед яких найбільш відомими були «Арнадія», «Галата», «Ермітаж», «Стелло», «Чорна троянда». В останній приходили не так, щоб скуштувати російську страву, як для того, щоб почути пісні у виконанні Олександра Вертинського...

До наших днів з тих часів дожив один «Режанс», та й то не в кращому вигляді. У самому дусі, який витіє тут, в оформленні інтер'єру, та й і в меню стає все менше російського. Борщ, піріжки, смажена качка, салат «Російський», тобто «Столичний», — ось, мабуть, і весь асортимент національних страв.

«Раніше було все не так. — розповідає власник «Режанса» Селім Тайган. — Тут виступали цигани, готувалися десятки російських страв, часто звучала російська мова. Тепер російською можна поговорити ось лише з кореспондентом «АПН».

Селім-бей, кримський татарин, народився в 1905 році в Керчі і в 14 років приїхав з батьками в Туреччину. В Криму у них була садиба, де працювало з двадцять наймитів. Селім-бей не цікавився, що зараз відбувається на його батьківщині. «Русскую мысль» він передплачує для того, щоб зовсім не забути мову (це йому вдається — розмовляє він вільно і практично без акценту), але свіжий номер «Літературної газети» переглянув з цікавістю.

В 1932 році, коли був відкритий «Режанс», мати Селім-бея купила частину акцій, які після її смерті перейшли синові. В 1976 році ресторан майже зовсім згорів, і решта власників акцій відмовилися його відбудувати. Селім-бей це вдалося. «Ре-

жанс» був відновлений. Але грошей для того, щоб надати йому попереднього вигляду, не вистачило. Зараз у 85-річного господаря вже нема ні бажання, ні сил щось міняти. Ще до того російський повар, котрий працював тут майже із заснування цього закладу, виїхав у Грецію — там відкрили новий ресторан і пообіцяли більшу платню...

А ось на роботу в «Распутін» прагне потрапити багато бажуючих. Його власниця — енергійна, жвава Сема Челебі — поставила справу так, що ресторан раніше ніж за рік став одним із найпопулярніших у Стамбулі.

Сема багато років працювала в Парижі, де полюбила російську кухню («Де ще, як не в Парижі, можна знати її», — говорить вона) і російську музику. Зараз у «Распутіні» за контрактом працює група музикантів з Москви. Якщо хочеш, щоб справа рухалася, у все треба вникати самій, вважає господиня. Сама вникла настільки, що стала шеф-поваром власного ресторану. Це вона інших навчила смажити млинці, варити борщ з піріжками, зелений борщ, шашлики по-кавказьки, котлети по-київськи. Останній варив, як вона говорить, давно вважаються російськими; також тут роблять кісели, морозиво «Вогні Москви» і «Москва златолава» і багато чого іншого.

Щодо міцних напоїв, то тільки горілки можуть піднести більше десяти видів. Тут вона з соном кієі, апельсина, граната.

В оформленні інтер'єру використаний голубий оксамит, кристале, позолота. Голубий — російський колір, переконана господиня...

Звичайно, приємно, перебуваючи за кордоном, скуштувати смачні російські млинці. Шкода лише, що посправжньому російську кухню, як стверджує Сема-ханім, можна зустріти у Франції, Туреччині та ще в якійсь «тридесятій» країні.

Андрій ІСАЄВ,
власник АПН.

Стамбул.

«ДММ» ВИРОБЛЯЄ І ПРОДАЄ

«Білана» — ця торгова марка стає все більш популярнішою в Москві. Під такою назвою надходить в торгівлю жіноче взуття, яке виготовляється радянсько-італійським спільним виробництвом «ДММ». Кореспондент АПН Анатолій Другов побував у московському представництві фірми. В кінці 1988 року італійська фірма «Пластик машинері» запропонувала Всесоюзному будинку моделей взуття створити в Москві центр, який здійснював би консультативну допомогу та інші послуги з монтажу та експлуатації взуттєвого обладнання. Центр був створений. На його базі став виходити журнал «Вісник моди і техніки», який інформував радянських спеціалістів про нові і прогресивні методи світової шкіряної індустрії, про фактори, що впливали на зміну асортименту.

Але створення центру було лише першим кроком. Уже через три місяці італійський консультативний центр разом з Всесоюзним будинком моделей взуття створив радянсько-італійське спільне підприємство «ДММ», що значить: дизайн, моделі, машини. «Таке співробітництво виявилось продуктивним і взаємовигідним для обох сторін, — говорить генеральний представник підприємства в СРСР Сергій Шостіков. — Наше взуття купують як у СРСР, так і в інших країнах. Крім цього, ми удосконалюємо машинний парк радянської взуттєвої індустрії, а нові практичні знання — «ноу-хау» продаємо державним і кооперативним підприємствам. Ця форма роботи і пояснює назву нашого підприємства».

Завод «ДММ» розміщується в приміщенні Всесоюзного будин-

ку моделей взуття, на ньому працює 220 італійських і радянських спеціалістів. Орієнтовна потужність заводу — 150 тисяч пар жіночого взуття на рік. Введена в експлуатацію лише одна лінія, але це поки що, і вона постійно виготовляє 20 моделей прекрасного взуття з натуральної шкіри і замшу. Зараз спеціалісти «ДММ» працюють над створенням ліній з виробництва чоловічого взуття.

30 процентів своєї продукції «ДММ» реалізує в Москві: в салоні «Білана», в центрі моди «Люкс» у Олімпійському селищі. 70 процентів йде на експорт. Такі умови італійців. Але це не показник. Значить, розбірливі французи та італійські покупці, а саме туди везуть продукцію, визнавши якість взуття, зроблену в СРСР і купують його. Як думає керівництво «ДММ», незабаром підприємство зможе впливати на кон'юнктуру радянського ринку взуття і навіть стати сильним конкурентом державному сектору.

(ІАН).

Гласність проти контрабандистів

За офіційними даними минулого року митна служба Малі принесла державі 29 мільярдів західноафриканських франків прибутку (1 дол. США дорівнює приблизно 303 франкам). Для економіки країни, що переживає хронічні труднощі, це кошти не малі.

Малі — одна із найбідніших країн Африки. Займаючи площу в 1240 тисяч квадратних кілометрів, вона поступається лише Нігеру. Країна має досить значний сільськогосподарський і сировинний потенціал.

Маючи спільний кордон з сусідніми державами, більша частина якого проходить по малонаселених районах, Малі поки що не може контролювати свої володіння належним чином: нема ні засобів, ні потрібної кількості відповідних формувань. І такою ситуацією користуються контрабандисти.

У країну незаконно ввозять товари широкого попиту, продовольство, алкоголь і тютюн. В Бамако, наприклад, не проблема купити контрабандні цигарки,

Словом, нелегальні «експорт і імпорт» наносять відчутну шкоду державній скарбниці. За свідченням малійської преси, втрати складають щорічно від 15 до 20 мільярдів франків. Щоправда, дехто вважає ці цифри заниженими.

Влада стурбована ситуацією, яка склалася, намагається ліквідувати дефіцит річних товарів, посилює боротьбу з контрабандою. Як відзначалося на семінарі журналістів, що недавно відбувся, в цьому велика роль приділяється засобам масової інформації. Особлива увага приділялася радіо, яке веде передачі на 6 основних мовах Малі. Крім того, було висловлено думку приступити до видання спеціального журналу, який міг би стати дійсно засобом боротьби з контрабандою.

Що ж, якщо намічене виконається, то, скажемо образно, поряд з митниками стане і малійський журналіст.

Ариадій БУЛИЧОВ,
власник ІАН.

Бамако.

ХОЧЕШ БУТИ ЗАЛІЗНИЧНИКОМ

Знам'янське середнє професійно-технічне училище № 12

оголошує

додатковий набір молоді для підготовки спеціалістів залізничного транспорту на базі середньої школи:

1. Помічники машиністів електропоїздів (юнаки віком сімнадцять з половиною років та звільнені в запас після служби в армії). Строк навчання — 10 місяців.

2. Провідники пасажирських вагонів (поїздів далекого слідування), білетних касирів (вік юнаків і дівчат — 17,5 року). Строк навчання — 10 місяців.

3. Механіки рефрижераторного пересувного потягу (юнаки, віком 17 років). Строк навчання — 1,5 року.

3. Слюсарі з ремонту електропоїздів (юнаки віком 17 років та звільнені в запас після служби в армії). Строк навчання — 10 місяців.

Всі, хто поступає в училище, зараховуються на державне утримання (триразове харчування, одяг, безплатний гуртожиток); отримують доплату:

1. Провідники пасажирських вагонів — 50 крб.

2. Помічники машиністів електропоїздів, механіки рефрижераторного пересувного потягу і слюсарі з ремонту електропоїздів — 70 крб.

3. Звільнені в запас після служби в армії — 90 крб.

Для вступу необхідно пред'явити документи:

1. Заяву на ім'я директора училища.
2. Оригінал документа про освіту.
3. Свідоцтво про народження.
4. Довідку з місця проживання про склад сім'ї.
5. Автобіографію.

Ті, хто подав заяви до вступу в училище, проходять медичну комісію при залізничній поліклініці ст. Знам'янка.

Початок занять — 1 вересня 1990 року.

Додаткову інформацію можна отримати в училищі.

АДРЕСА УЧИЛИЩА: 317052, місто Знам'янка, вул. Розі Люксембург, 6, СПТУ № 12. Тел. 5-22-55; 6-30-18; 5-49-74.

Дирекція.

3 27 серпня
по 2 вересня

понеділок

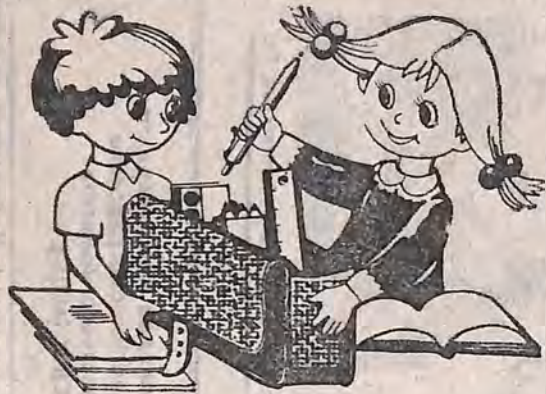
27 СЕРПНЯ

▲ ЦТ (І програма)

5.30 — 120 хвилин. 7.35 — Телефільм «Ліфт для проміжної людини». Дія перша. «Федько». 8.15 — Футбольний огляд. 8.45 — Інститут людини. Мистецтво жити удвох. 9.45 — Концерт хору Шведського радіо. 10.25 — У світі тварин. 11.30 — Час. ТСН. 15.00 — ТСН. 15.15 — Дитяча година (з уроком німецької мови). 16.15 — «Ваванка». Документальний телефільм. 16.25 — Прикмети фестивалю. 16.55 — Ми і економіка. 17.30 — Час. ТСН. 18.00 — «Пригоди рослини». Багатосерійний науково-популярний фільм. 7 серія. «Смажи, де ти живеш». 18.25 — Актуальне інтерв'ю. 18.35 — Мультифільм. 18.55 — Пісня-90. 20.00 — Час. ТСН. 20.40 — Колаж. 20.45 — Кінопанорама. 22.25 — ТСН. 22.50 — Телефільм «Пригоди Шерлока Холмса і доктора Ватсона». 1 серія. «Король шантажу». 23.55 — Заспіваймо, друзі.

▲ УТ

16.00 — Новини. 16.10 — «Веселка». (Кіровоград) Грає ансамбль бандуристів обласного Палацу піонерів. 16.40 — Народоладдя. 17.10 — Повернення. Відеорепортаж про виставку творів фонду вільного російського сучасного мистецтва. 18.00 — На київській хвилі. Інформаційний випуск. 18.30 — «День за днем». (Кіровоград). 18.50 — Телефільм «Товаришу інспектор». (Кіровоград). 19.00 — Цирк... Цирк... 19.30 — Актуальна намера. 20.00 — Час рішення — час дії. 20.45 — На добраніч, діти! 21.05 — Перлини душі народної. 21.55 — Вечірній вісник. 22.25 — Все про кіно.

НЕЗАБАРОМ ШКІЛЬНИЙ ДЗВОНІК

Ще у розпалі літо, а перше пожовкле листя нагадує вже про осінь. Адже перший день осені кличе учнів за парти.

Подбати, щоб діти пішли до школи з необхідним спорядженням, потрібно заздалегідь. Отже, перевірте, як підготовлені ваші діти до нового навчального року. Не відкладайте покупки на останні дні. Відвідайте традиційні шкільні базари споживчої кооперації, які проводяться в районах та інших населених пунктах.

Чекаємо вас на шкільних базарах!

ОБЛСПОЖИВСПІЛКА,
УКООПРЕКЛАМА.

▲ ЦТ (ІІ програма)

7.00 — Гімнастика. 7.20 — Образ. Літературна передача для старшокласників. 8.35 — Чого і чому? Хто придумав налендар? 9.05 — А. Франс. «Бджілка». Фільм-вистава театру ім. Московської Рад. 16.00 — Телестудії міст РРФСР. На своїй землі. Теленарис. Томск. 16.35 — Телефільм «У краю сокола». 1 серія. 17.30 — Час. ТСН (з сурдоперекладом). 18.00 — Телевізійний музичний абонемент. Ісгуді Менухін в Москві і Ленінграді. Рокі 1987, 1989... 19.00 — Вечірня казка. 19.15 — Кличу на допомогу... 20.15 — Колаж. 20.20 — М. Горький. «Дивани». Телефільм-вистава. 22.50 — Легка атлетика. Чемпіонат Європи.

вівторок

28 СЕРПНЯ

▲ ЦТ (І програма)

5.30 — 120 хвилин. 7.35 — Телефільм «Ліфт для проміжної людини». Дія перша. «Федько». Дія друга. «Начальник». 8.45 — Кінопанорама. 10.25 — Дитяча година (з уроком німецької мови). 11.25 — Колаж. 11.30 — Час. ТСН. 15.00 — ТСН. 15.15 — Здрастуй, музику! 16.15 — Науковий вісник. 17.00 — Політичні діалоги. Ситуація. 17.30 — Час. ТСН. 18.00 — Актуальне інтерв'ю. 18.10 — «Пригоди рослини». Багатосерійний науково-популярний телефільм. 8 серія. «Третє царство». 18.35 — «Круглий стіл». Німці — росіяни: 20 років угоди. 19.20 — Телефільм «Ліфт для проміжної людини». Дія перша. «Федько». 20.00 — Час. ТСН. 20.40 — Фільм-балет «Ковбой». 21.00 — Слово. Літературно-художня програма. 23.00 — ТСН. 23.25 — Телефільм «Пригоди Шерлока Холмса і доктора Ватсона». 2 серія. «Смертельний двобій». 0.35 — Спортивна програма. 1.05 — Майстри екрана. Федеріко Фелліні.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — «Живе слово». Форум єднання. 10.05 — Документальні фільми «Ангел мій», «Люблю, цілую, чекаю». 10.55 — Художній фільм «Опін». 12.35 — Доброго вам здоров'я. 13.05 — Все про кіно. 16.00 — Новини. 16.15 — Для дітей. «Веселка». 16.45 — Заради істини. Правда про возз'єднання. 17.15 — «Народні таланти». Зустріч з групою «Сяйво». (Кіровоград на Республіканське телебачення). 17.45 — Кінопрограма «Екологія — турбота спільна». 18.25 — Реклама. 18.40 — «Надвечір'я». Передача для людей старшого віку. 20.00 — В. Павловський. «Лисенятко-шалалупт». Вистава обласного театру ляльок. (Кіровоград). 20.40 — Фотохвилинка. «Кві-

ти літа». (Кіровоград). 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Говоримо українською. 21.20 — «Вечір разом» з циклу «Нові імена». Спільна естрадна програма Українського та Білоруського телебачення. В перерві — 22.20 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (ІІ програма)

7.00 — Гімнастика. 7.15 — По сторінках дитячих передач. «Коліс у «Будильнику». 7.40 — «Веселі ведмедикати». Вистава Центрального театру ляльок під керівництвом С. Образцова. 8.35 — Російські пісні виконує Л. Іванова. 8.45 — Фільм — дітям. «Пригоди на канікулах». 1 серія. 9.55 — Ритмічна гімнастика. 10.25 — Телефільм «Ніжність до ревучого звіра». 1 серія. 16.00 — Ритмічна гімнастика. 16.30 — За безпеку руху. 16.35 — Телефільм «В краю сокола». 2 серія. 17.30 — ТСН (із сурдоперекладом). 18.00 — Світло і тінь конкурсу Чайковського. 18.25 — Колаж. 18.30 — «Житло-2000: міф чи реальність». 19.00 — Вечірня казка. 19.15 — Музика в ефірі. Вибране. 19.40 — Документальний фільм «Без страху і допору». 20.00 — Легка атлетика. Чемпіонат Європи. 21.30 — Телефільм «Три нелюбових дні».

середа

29 СЕРПНЯ

▲ ЦТ (І програма)

5.30 — 120 хвилин. 7.35 — Телефільм «Ліфт для проміжної людини». Дія друга. «Начальник». Дія друга. «Товариш Архипов». 8.45 — Слово. Літературно-художня програма. 10.45 — «Все, що на серці у мене...». Пам'яті поета М. Матусовського. 11.30 — Час. ТСН. 15.00 — ТСН. 15.15 — Музична скарбниця. Я. Брамс. Концерт для скрипки з оркестром ре мажор. 16.00 — Документальний фільм «Сліди». 16.15 — Мультифільм. 16.30 — Дитяча година (з уроком англійської мови). 17.30 — Час. ТСН. 18.00 — «Пригоди рослини». Багатосерійний науково-популярний телефільм. 9 серія. «Війна чи мир». 18.30 — Людина і закон. Правовий відеоналіз. 19.30 — Телефільм «Ліфт для проміжної людини». Дія друга. «Начальник». 20.00 — Час. ТСН. 20.40 — Колаж. 20.45 — Телефільм «Глембай». 1 серія. 21.30 — «Попереду — мис Доброї Надії». Документальний фільм. 22.30 — ТСН. 22.55 — Телефільм «Пригоди Шерлока Холмса і доктора Ватсона». 3 серія. «Полювання на тигра». 0.00 — П'ята сторона світу. Моно-вистава З. Рісковського. 1.20 — «Я хочу танцювати». Одноактний балет на музику російських композиторів.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Село і люди. 9.50 — Художній фільм «Спадкоємниця «Нікі». 11.10 — Говоримо українською. 11.30 — Фільм-вистава «Залиски божовельного». 12.40 — Для дітей. «Канал «Д». 16.00 — Новини. 16.10 — Музичний фільм «Подільські гуляночки». 16.40 — Господарем на землі. 17.10 — 3 чистого джерела. Концерт. 17.40 — Документальний телефільм. 18.00 — На київській хвилі. Інформаційний випуск. 18.30 — Телепресклуб «Зворотний зв'язок». «Ринок, дефіцит і правоохоронні органи». В передачі беруть участь заступник начальника обласного управління внутрішніх справ Б. Ясеновський, начальник обласного управління торгівлі Л. І. Марновський. (Кіровоград). 19.30 — Актуальна камера. 20.00 — «Плеяда». Художньо-публіцистична програма. 20.45 — На добраніч, діти! 21.05 — Продовження художньо-публіцистичної програми «Плеяда». 22.50 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (ІІ програма)

7.00 — Гімнастика. 7.20 — Є. Шварц. «Попелюшка». Фільм-вистава театру ім. Є. Вахтангова. 8.55 — Фільм «Пригоди на канікулах». 2 серія. 10.00 — Документальний телефільм «Єдиний шанс». 10.30 — Телефільм «Ніжність до ревучого звіра». 2 серія. 16.00 — Мультифільм. 16.15 — «Весілля сойки». Музичний телефільм. 17.30 — Час. ТСН (з сурдоперекладом). 18.00 — Футбол. Товариська зустріч. Збірна СРСР — збірна Румунії. У перерві — 18.45 — Вечірня казка. 19.50 — Золтан Кочиш грає Шопена. (Угорщина). 20.00 — Легка атлетика. Чемпіонат Європи. 22.15 — Концерт вокального квартету «Сударушка».

четвер

30 СЕРПНЯ

▲ ЦТ (І програма)

5.30 — 120 хвилин. 7.30 — Телефільм «Ліфт для проміжної людини». Дія друга. «Начальник». Дія друга. «Товариш Архипов». 8.45 — Людина і закон. Правовий відеоналіз. 9.45 — Зустріч з композитором О. Івановим у Палаці культури радгоспу «Московський». 10.25 — Дитяча година (з уроком англійської мови). 11.25 — Колаж. 11.30 — Час. ТСН. 15.00 — ТСН. 15.15 — Фільм — дітям. «Рудку Удощ». 16.15 — Документальний телефільм «Школа». 16.45 — ...До шістнадцяти і старші. 17.30 — Час. ТСН. 18.00 — Актуальне інтерв'ю. 18.10 — Із «Золотого фонду» ЦТ. Усні оповідання І. Андронікова. 19.15 — Телефільм «Ліфт для проміжної людини». Дія друга. «Начальник». 20.00 — Час. ТСН. 20.40 — За зведенням МВС. 20.50 — Телефільм «Глембай». 2 серія. 21.30 — Телеклуб любителів опери. 22.40 — ТСН. 23.05 — Телефільм «Собака на Сіні». 1 і 2 серії. 1.14 — «Ранок туманний». Фільм-концерт. 1.59 — Л. Бетховен. Соната № 14. («Місячна»).

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — «Чиста криниця». Міжнародне фольклорне свято. 10.00 — «Спадкоємці Покришніна». Частина друга: «Гори, гори, моя зоре». 10.55 — М. Гоголь. «Страшна помста». Телевистава. 16.00 — Новини. 16.10 — Для дітей. «Веселка». 16.35 — Документальний фільм «Коліс-небудь». 17.00 — Шляхом оновлення. 17.30 — «Природа і ми». (Кіровоград). 18.15 — Театр і час. 19.30 — Актуальна камера. 20.00 — «Агропроблеми: проблеми, пошуки». Складності овочевих конвенерів. (Кіро-

воград). 20.30 — Звучить музика Шопена. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Молодіжна студія «Гарт». В перерві — 22.90 — Новини.

▲ ЦТ (ІІ програма)

7.00 — Гімнастика. 7.20 — Образ. Літературна передача для старшокласників. 8.00 — На манежі — яки... 8.30 — Мультифільм. 8.45 — Фільм — дітям. «Пригоди на канікулах». 3 серія. 10.00 — Ритмічна гімнастика. 10.30 — Телефільм «Ніжність до ревучого звіра». 3 серія. 16.00 — 3 наших фондів. «Два портрети на звуковій доріжці: Ізабелла Юр'єва і Вадим Козін». 17.05 — Документальний телефільм «Із славного міста Муром». 17.25 — За безпеку руху. 17.30 — Час. ТСН (з сурдоперекладом). 18.00 — Телестудії міст РРФСР. Новосибірськ. 19.00 — Вечірня казка. 19.15 — Кінофестиваль «Приз глядацьких симпатій». — Документальний фільм. «Портрет комуніста на фоні...». 19.55 — Колаж. 20.00 — Легка атлетика. Чемпіонат Європи. 22.00 — На струнах, клавішах і...

п'ятниця

31 СЕРПНЯ

▲ ЦТ (І програма)

5.30 — 120 хвилин. 7.35 — Телефільм «Ліфт для проміжної людини». Дія друга. «Начальник». Дія друга. «Товариш Архипов». 8.45 — Усні оповідання І. Андронікова. 9.15 — Клуб мандрівників. 10.15 — Глас Н. Латинський (скрипка). 10.45 — ...До шістнадцяти і старші. 11.30 — Час. ТСН. 15.00 — ТСН. 15.15 — Теле-нарис про калмицький епос «Джангарис». 15.40 — Якщо вам після... 16.25 — Канікули — пора спортивна. 17.10 — Одривлення. Романи Г. Гагі виконує Є. Дмитрієв. 17.30 — Хто є хто. Із циклу «Політичні діалоги». 18.45 — «Пригоди рослини». Багатосерійний науково-популярний телефільм. 10 серія. «Рослина і мурашка». 19.10 — Телефільм «Ліфт для проміжної людини». Дія друга. «Начальник». Дія друга. «Товариш Архипов». 20.00 — Час. ТСН. 20.40 — Колаж. 20.45 — В уряді СРСР. 20.55 — Телефільм «Глембай». 3 серія. 21.35 — Це було... було... 22.00 — Погляд. 22.45 — ТСН. 23.00 — Танці. танці. танці. Чемпіонат світу серед виконавиць балетних танців у Гамбурзі. 23.45 — Телефільм «Подорож москє Перішона». 1.00 — М. Глінка. Романси.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — «Голос дзвону». 9.45 — Художній фільм «Камінна душа». 11.25 — В. Розов. «Кабанчик». Вистава. 14.00 — Мілиці із Мачви. 16.00 — Новини. 16.10 — «Господарем на землі». (Кіровоград). Колгосп «Ураїна». Кіровоградського району. 16.40 — «Дорога людей». Кіноподорож. 17.30 — «Закон і ми». 3 думкою про несповолітніх. (Кіровоград на Республіканське телебачення). 18.00 — На київській хвилі. 18.30 — Зустріч з делегатами XXVIII з'їзду КПРС. (Кіровоград). 19.30 — Актуальна камера. 20.00 — Усім миром. Зримо про незриме. 20.30 — «День за днем». (Кіровоград). 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Післямова до «Собору духовної України». 21.55 — Вечірній вісник. 22.25 — Художній фільм «Дон Сезар де Базан». 1 серія.

▲ ЦТ (ІІ програма)

7.00 — Гімнастика. 7.20 — Образ. Літературна передача для старшокласників. 8.35 — Фільм — дітям. «Пригоди на канікулах». 4 серія. 10.05 — По сторінках дитячих передач. «Коліс у «Будильнику». 10.35 — Телефільм «Щасливий берег». 16.00 — Мультифільм.

16.10 — Телестудії міст РРФСР. Анадир. 17.10 — Спорт для всіх. 17.25 — За безпеку руху. 17.30 — Час. ТСН (з сурдоперекладом). 18.00 — Світ, в якому ми живемо. Фільми режисера І. Бєляєва. «Продес». Фільм 2 із циклу «Революція продовжується». 19.00 — Вечірня казка. 19.15 — Колаж. 19.20 — Концерт Держагеного квартету ім. Бородіна. 20.00 — Легка атлетика. Чемпіонат Європи. 21.30 — Ф. Легар. «Граф Люксембург». Вистава Московського театру опери.

субота

1 ВЕРЕСНЯ

▲ ЦТ (І програма)

5.30 — 120 хвилин. 7.35 — Мама, тато і я. Дитині другий рік. 8.05 — Концерт національних художніх колективів народів Півночі. 9.05 — «Партнер». Комерційний вісник. 9.35 — Кінофестиваль «Приз глядацьких симпатій». Документальний телефільм «Стежники що веде до храму». 10.10 — Порину. Вересень. 11.10 — До національного свята — Дня проголошення незалежності. «В'єтнам — злітаючий дракон». 12.10 — Очевидне — неможливе. 13.10 — «Бурда моден» пропонує... 13.40 — Другі мої чудові риси. 14.30 — Симфонічні мініатюри російських і радянських композиторів у виконанні Держагеного симфонічного оркестру СРСР. 14.55 — Документальний фільм «Прибалтика. Листи до запитання». 15.45 — Кіноконцерт для дітей. 16.20 — «Пригоди рослини». Багатосерійний науково-популярний телефільм. 11 серія. «Учень чаклуна». 17.00 — Міжнародна панорама. 17.45 — Телефільм «Травневий сніг». 18.55 — Меридіани дружби. XXVI фестиваль пісень у м. Зелена Гора. (Польща). 20.00 — Час. ТСН. 20.40 — Телефільм «Візьми мене з собою». 21.55 — ТСН. 22.10 — «Програма «А». Роджер Уотерс. «Стіна». 0.10 — Телефільм «Бродяги Півночі». 1.25 — «Погодянка у ритмах степу». Фільм-концерт. 1.55 — Етюди Ф. Шопена у виконанні Л. Тимофєєвої.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — Фільм-концерт «На вулиці миру». 10.20 — Прем'єра телефільму «Закулісна історія». 10.45 — Народні таланти. Самодіяльні художні колективи Вінничини. 11.45 — М. Куліш. «Отак загинув Гусна». Вистава. 13.50 — Доброго вам здоров'я. Перший раз у перший клас. 14.20 — Новини. 14.35 — Екран зарубіжного фільму для дітей. Художній фільм «Четвертий паркан від пристані». 15.45 — Свято музики. 17.00 — Суботні зустрічі. Вища школа у новому навчальному році. 18.30 — Актуальна камера. 19.00 — Чемпіонат СРСР за футболу. «Динамо» (Київ) — «Спартак» (М). В перерві — Реклама. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Музичні зустрічі. 22.00 — Вечірній вісник. 22.40 — Художній фільм «Дон Сезар де Базан». 2 серія.

▲ ЦТ (ІІ програма)

7.00 — Гімнастика. 7.15 — Телестудії міст РРФСР. Свято татарської пісні. 8.00 — Земля тривоги нашої. 8.25 — «Кілька епізодів з життя двох сімей у Москві і Лондоні». Документальний телефільм. 9.15 — Фестиваль солдатської пісні. «Травневий зірні». 11.15 — Фільм — дітям. «Про Червону Шапочку». 1 і 2 серії. 13.30 — Відеоканал «Радянська Росія». 16.00 — Російська мова. 16.30 — Під знаком

«Пі». Частина 1 і 2. 18.15 — Легка атлетика. Чемпіонат Європи. У перерві — 19.00 — Вечірня казка. 20.00 — Час. ТСН (з сурдоперекладом). 20.40 — Колаж. 20.45 — Футбол. Чемпіонат СРСР. «Динамо» (Київ) — «Спартак». 22.25 — Під знаком «Пі». Частина 3. 23.55 — Телефільм «Додатковий прибуває на другу колію». 1 і 2 серії.

неділя

2 ВЕРЕСНЯ

▲ ЦТ (І програма)

7.00 — Спорт для всіх. 7.15 — Ритмічна гімнастика. 7.45 — Тираж «Спортлото». 8.00 — Зранку раненько. Передача для дітей. 9.00 — На службі Вітчизні. 10.00 — Ранкова розважальна програма. 10.30 — «Навколо світу». Альманах. 11.30 — Здоров'я. 12.15 — Педагогіка для всіх. 13.15 — Мультифільм. 13.25 — «Півень на ковзанках». Фільм-концерт. 14.15 — Грай, гармоні уральська. 14.45 — У світі казок. Телефільм «Продавець снів». 16.15 — Москва — Сіетл. Музична замальовка. 17.50 — «Пригоди рослини». Багатосерійний науково-популярний телефільм. 12 серія. «Імператор завойовників». 13 серія. «Дуб і очерет». 18.40 — Телефільм «Старий дім». Із серії «Арбатський мотив». 20.00 — Час. ТСН. 20.40 — Про просте і вічне. 20.55 — Концерт хору російської пісні Держтелерадіо СРСР під керівництвом М. Кутузова. 21.45 — Футбольний огляд. 22.15 — Міс зачарування-90. 23.25 — «Слідство ведуть Знаючи». Телевистава. 0.58 — «Кіно, любов і... фантазія». Кіноконцерт. 1.53 — «Ліцедії». Кінофільм за участю пантомімічної групи під керівництвом В. Полуніна.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — У неділю вранці. 10.20 — Ритмічна гімнастика. 10.50 — Прем'єра документального фільму «Розторгнення договору». 11.15 — Спадщина. Мило-серед. 12.15 — Для дітей. «Канал «Д». 13.45 — Новини. 14.00 — Художній фільм «Я крокую по Москві». 15.15 — «Ви нам писали». Музична передача за листами глядачів. 16.00 — «Спадкоємці Покришніна». Частина III-я. «Долі наші фронтів». 17.00 — В країні мульти-ляндії. 18.00 — Село і люди. 18.35 — «Земле моя». 19.05 — Фільм-концерт. 19.30 — Актуальна камера. 20.00 — Телеспортареда. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Візит до лікаря. Вимоса володоті собою. 21.15 — Художній фільм «Обудало». 23.15 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (ІІ програма)

7.00 — На зарядку, ставай! 7.20 — Телестудії міст РРФСР. Горький. 8.20 — Чемпіонат США з баскетболу серед професіоналів НБА. Фінал. «Детройт» — «Портленд». 9.20 — Документальні фільми. 9.45 — Мультифільм. 9.55 — «До побачення, літо». Кіноконцерт для школярів. 10.30 — Музика в театрі. кіно і на телебаченні. Композитор А. Петров. 12.35 — Маньчжурія. Теленарис. 13.30 — Відеоканал «Радянська Росія». 16.00 — Планета. Міжнародна програма. 17.00 — Грає Державний квартет ім. Д. Шостаковича. 17.10 — Лицем до лиця. 17.45 — Хоней. Чемпіонат СРСР. «Динамо» (Рига) — ЦСКА. 2 і 3 періоди. 19.15 — Вечірня казка. 19.30 — Телестудії міст РРФСР. Хабаровськ. 20.00 — Час. ТСН (з сурдоперекладом). 20.40 — Кіносерпантин. Дубль 1. 21.25 — Колаж. 21.30 — Кіносерпантин. Дубль 2.

НА ДОЗВІЛЛІ

СМАЧНОГО!

Господині на замітку

Господині на замітку

БОЛГАРСЬКА КУХНЯ

ЧОРБА З БАКЛАЖАНІВ

Пасерують на олії нашинкований перець, селеру, баклажан, який заздалегідь солять і відціджують гірку рідину. Додають натерті помідори, товчений часник, червоний перець і сіль (за смаком). Потім вливають 4 склянки окропу і варять 15–20 хвилин. Заправляють чабером і дрібно посиченою зеленню петрушки.

Великий баклажан, 2 солодкі перчини, корінь селери, 3–4 помідори, 2 зубчики часнику, 7–8 столових ложок оливкової чи соняшникової олії, 1/2 чайної ложки червоного меленого перцю, зелень петрушки, чабер, сіль.

М'ЯСНА ЗАПІКАНКА З КАБАЧКІВ

У фарш додають дрібно нарізану цибулю, тушковану з однією сто-

ловою ложкою жиру, перемішують із нарізаним кропом, сіллю, червоним і чорним перцем. Порізані кубиками кабачки тушують у воді (2 столові ложки жиру, 2 столові ложки води) до готовності. Потім перемішують з м'ясом, заливають томатним соусом і запікають у помірному гарячій духовці, доки не випарується вода. Потім збитими зі сметаною (або кисляком) яйцями і боршном (2–3 яйця, склянка сметани або кисляку, 1 столова ложка пасерованого без жиру борошна) заливають запіканку, випікають в духовці 10–15 хвилин. Подають з кисляком.

400 г м'ясного фаршу, 4–6 молодих кабачків, 3 столові ложки жиру, 3 стеблини зеленої цибулі, чайна ложка червоного перцю, 1 склянка томатного соку, чорний мелений перець, сіль за смаком.

АНГЛІЙСЬКА КУХНЯ

САЛАТ «ПІКАДІЛЛІ»

Картоплю відварюють «у мундирі», чистять і ріжуть шматочками товщиною 1 см. Цибулю нарізають кільцями, філе оселедця — шматочками. Все перемішують і складають у салатницю. Заливають салат олією, оцтом, додають трохи гірчиці. Сіль за смаком.

КОТЛЕТИ ПО-УКРАЇНСЬКИ

М'якоть птиці (курки, качки, гуски або індички) двічі пропустити через м'ясорубку, додати сире яйце, посолити, добре розмішати. З фаршу зробити кружальця й покласти на їх середину шматочок охолодженого вершкового масла (по 20–30 г) і загорнути, надавши форми. Вмочити котлету в яйце, обкачати в сухарях (це повторити двічі) і підсмажити у великій кількості жиру.

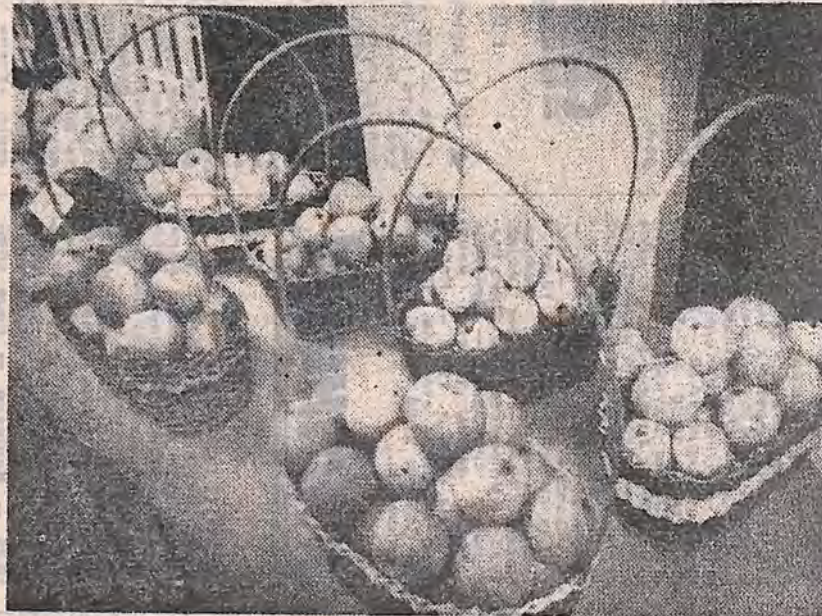
КОТЛЕТИ «СЮРПРИЗ»

Сиру картоплю труть на тертці з малими отворами, віджимають від соку, у масу додають яйце, солять і все старанно перемішують. М'ясо пропускають крізь м'я-

сорубку разом з ріпчастою цибулею, солять, додають перець і у вигляді котлети кладуть на картопляний плескач, захиплюють краї, обсмажують з двох бо-

ків і тушують у сметані.

8 картоплин, 150 г м'ясного фаршу, 1 цибулина, 1 яйце, 2 ст. ложки вершкового масла, 1 склянка сметани, сіль, чорний мелений перець на смак.

МУСАКА З ЦИБУЛІ

Цибулю очищають, нарізають і смажать на маслі. Окремо готують картопляне пюре. На змащене маслом деко укладають половину пюре, а потім рівним шаром смажену цибулю, посипають меленим перцем і накривають рештою пюре. Поверхню вирівнюють, посипають тертим сиром, поливають розтопленим маслом і яйцями, збитими з молоком. Запікають у духовці до готовності.

3 цибулини, 700 г картоплі, 7 столових ложок вершкового масла, 3 яйця, 1 1/2 склянки молока, (1 склянка — для пюре), чорний мелений перець, сіль на смак.

ОЛАДКИ З КАБАЧКІВ

Молодий кабачок очищають, труть на тертці з дрібними отворами, додають борошно, сіль, яйце і змішують з сухим молоком. Смажать невеликими оладками. Подають гарячими із сметаною.

600 г кабачків, 1 склянка пшеничного борошна, по 2 ст. ложки сухого молока і жиру для смаження, 3/4 склянки сметани, 1 яйце, сіль на смак.

● Дріжджове тісто не буде липнути до рук, якщо їх змастити олією.

● Перш ніж замісити тісто, просійте борошно: це і збагатить його киснем, і розпушить. Тісто вийде пишнішим.

● Замішуючи тісто, не висипайте борошно у рідину, а навпаки, рідину поступово, тоненьким струмочком вливайте у борошно і перемішуйте.

● Тонко розкатане тісто важко перекласти на лист. Посипте його борошном, накрутіть на качалку і розверніть на листі — воно не розірветься.

● Тісто краще пропечеться, якщо навкруг пирога на деко залишити порожнину.

● Якщо жирів дуже багато, пироги вийдуть

розпливчастими, з твердим м'якшем.

● М'яке, липке тісто можна легко розклати, прикривши його пергаментним папером. Можна розклати також і пляшкою з холодною водою.

● У недосолоне тісто влийте розведену в невеликій кількості води або молока сіль і добре перемішайте його.

● Залізі листи, на яких випікається здобне тісто, не змащуйте жиром, краще злегка намочити їх водою.

● Не мастіть яйцем край виробів із листкового тіста — при випіканні вони затвердіють і тісто не підніметься.

● Для того, аби кекс вийшов яскраво-жовтим, звечора розітріть жов-

РАДИ-ПОРАДИ

ток із дрібною солі! залиште до ранку у холодному місці.

● Щоб перевірити, чи достатньо розігрівся жир для смаження пиріжків, треба капнути в нього 2–3 краплі води. Якщо вони випаруються з поверхні, жир готовий, якщо підуть на дно, значить, пиріжки смажити ще рано.

● Якщо ви робите коржики чи біскіт із смальцем, додайте сок половини лимона — це знищить запах смальцю.

● Пиріг не знімається зі сковороди. Поставте її на кілька секунд у холодну воду або потримайте над паром.

● Не ставте торт у добре розігріту духовку, інакше зверху він буде твердим, а всередині — сирим. Духовку попередньо нагрійте (але не розжарюйте), випікайте торт на повільному вогні. Коли він спекеться, поставте його на мокрий, холодний рушник — торт легко вийде із форми. На холод його не виносите — він може сісти.

● Теплий повітряний кекс розрізайте гарячим ножом — тоді він не помнеться. Можна скористатися товстою ниткою: взявши її обома руками, обережно відділіть потрібний шматок.

VIDEO

м. Кіровоград, вул. Полтавська, 71.

НЕДІЛЯ, 26 СЕРПНЯ

10.00 «Гулівер». США. Мультфільм.
11.30 «Ренегат». США.
13.30, 17.30 «Молодий майстер кунгфу». 2 серія. Китай.
15.30 «Зоряні війни». 3 серія.
19.30 «Ті, хто пропали в Бермудах». США. мультисеріал.
Фільм-катастрофа.
21.30 «Продажні». Французька комедія йовик.

ПОНЕДІЛОК, 27 СЕРПНЯ

10.00 «Хі Мен». 1 серія. США. Космічний мультисеріал.
11.30 «Діаманти і найманці». США. Бойовик.
13.30, 17.30 «Помста». США.
15.30 «48 годин». США. Бойовик.
19.30 «Пекельний табір». США.
21.30 «Графиня і Хитрий Лис». США. Комедія.

ВІВТОРОК, 28 СЕРПНЯ

10.00 «Хі Мен». 2 серія. США. Космічний мультисеріал.
11.30 «Поліцейська історія». 3 участю Д. Чена.
13.30, 17.30 «Погрожуючий богам». США. Бойовик.

15.30 «Дику». США.
19.30 «Поліція 1991 р.». США. Фантастичний поліцейський бойовик.
21.30 «В'язниця ідіотів». США. Комедія.

СЕРЕДА, 29 СЕРПНЯ

10.00 «Хі Мен». 3 серія. США. Космічний мультисеріал.
11.30 «Давай, врятуємо Гаррі». США. Бойовик.
13.30, 17.30 «Сіті з'яв». США.
15.30 «Болотяне створіння». США. Фантастичний.
19.30 «Капітан Кронос — мисливець на вампірів». США.
21.30 «Свині-2». США. Комедія.

ЧЕТВЕР, 30 СЕРПНЯ

10.00 «Майті Маус». США. Мультфільми У. Діснея.
11.30 «Фортеця». США.
13.30, 17.30 «Горець». США. Фантастичний бойовик.
15.30 «Аллігатор». США.
19.30 «Його звали Трійцею». США.
21.30 «Втрачені хлоп'ята». США.

П'ЯТНИЦЯ, 31 СЕРПНЯ

10.00 «Міккі Маус». США. Мультфільми У. Діснея.

11.30 «Рембо-1». США. З участю С. Стенлоне.
13.30, 17.30 «Вчитель». Гонконг.
15.30 «Гремлени». США. Фантастика.
19.30 «Двічі померлий». США. Бойовик.
21.30 «Сплід». США.

СУБОТА, 1 ВЕРЕСНЯ

10.00 «Пригоди Лу-лу».
11.30 «Ніч комети». США. Фантастика.
13.30, 17.30 «Кіборг». Фантастичний бойовик з участю Жан Клод Ван-Даме.
15.30 «Смертельна зброя-1». США. Поліцейський бойовик.
19.30 «Куен і Тейт». США. Детектив.
21.30 «Кохання з першого укусу». США. Комедія.

НЕДІЛЯ, 2 ВЕРЕСНЯ

10.00 «Том і Джері». Мультисеріал У. Діснея.
11.30 «Острів». США.
13.30, 17.30 «Нізя-вбивця».
15.30 «Смертельна зброя-2». США.
19.30 «Бесселер». США. Бойовик.
21.30 «Гарячі лази Голлівуда». США. Комедія.

«Молодой коммунар» — орган Кировоградского областного комитета ЛКСМУ (МДС).

На ... чашке.

НАША АДРЕСА:

316050, МПС, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 2-54-26; відповідального секретаря — 2-27-65; сенторів: комуністичного, військово-патріотичного виховання — 4-66-79; культури, моралі та студентської молоді — 2-29-92; комсомольського життя та економіки — 2-04-84, 4-64-21; спорту — 4-64-21; учнівської молоді — 2-59-82; соціальних проблем — 4-66-79; фотолаторії — 4-94-94; оголошень — 4-28-96; інформаційної — 3-61-83.

Редактор

В. ІВАЩУК.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України, м. Кіровоград, вул. Глібини, 2.

Газета виходить щосуботи.

Зам. № 421.

Індент 61103. Тираж 36 000.